

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ
ΣΧ. ΕΤΟΣ: 2016 – 2017

ΤΑΞΗ: Β
ΜΑΘΗΜΑ: Ερευνητικές Εργασίες

ΘΕΜΑ: "Ιστορία και Παράδοση:

το χθες και το σήμερα του τόπου μας "

Τμήμα: Β3

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Πέρδου Ευαγγελία

Περιεχόμενα

Γενικές Πληροφορίες	3
Ιστορικά στοιχεία	
Ιστορικά στοιχεία της περιοχής της Ηράκλειας – Ρυμοτομία	7
Ο κινηματογράφος και το θέατρο στην Ηράκλεια.....	10
Οι προσωπικότητες της Ηράκλειας	15
Η ποδοσφαιρική ομάδα της Ηράκλειας: “Μέγας Αλέξανδρος”	20
Παράδοση	
Οι ιστορίες των παππούδων	26
Παραδοσιακές συνταγές	28
Παρόν και μέλλον	
Βιολογικά προϊόντα των Σερρών.....	30
Τα παγωτά «Μέλισσα»	32
Η εταιρία επεξεργασίας φιστικιού «Ελληνικός Καρπός»	34
 Αναφορές στο Διαδίκτυο – Βιβλιογραφία.....	 36

Γενικές Πληροφορίες

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙΑ, ΣΚΟΤΟΥΣΣΑ, ΓΕΦΥΡΟΥΔΙ, ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ, ΚΑΡΠΕΡΗ, ΚΟΙΜΗΣΗ

Η Ηράκλεια είναι κωμόπολη του νομού Σερρών και έδρα του ομώνυμου δήμου. Έχει πραγματικό πληθυσμό 3.786 κατοίκους (2011).

Η Ηράκλεια βρίσκεται βορειοδυτικά των Σερρών στην επαρχία Σιντικής και ανατολικά της λίμνης Κερκίνης. Ονομαζόταν Τζουμαγιά μέχρι το 1926 οπότε μετονομάστηκε σε Ηράκλεια. Το 1916, κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καταστράφηκε από τον βουλγαρικό στρατό και ανοικοδομήθηκε αργότερα από το ελληνικό κράτος με βάση τα σχέδια και την επίβλεψη των αρχιτεκτόνων Πιερ Ντεγιόν και Ερνέστ Εμπράρ. Η ανοικοδόμηση άρχισε τον Μάιο του 1930 και τον θεμέλιο λίθο έβαλε ο Πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος στις 10 Μαΐου 1930. Η κωμόπολη φημίζεται για τα λουκάνικα της, τα περίφημα λουκάνικα Τζουμαγιάς.

Πίνακας με τις παλαιότερες ονομασίες των χωριών της περιοχής:

Ονομαζόταν	Ονομάζεται
Τζουμαγιά	Ηράκλεια
Πρόσνικ	Σκοτούσσα
Κιουπρί	Γεφυρούδι
Κουμλί	Αμμουδιά
Κούλα	Παλαιόκαστρο
Έλσανη ή Ελσαν	Καρπερή
Σπάτοβο	Κοίμηση
Ερνίκιο	Ποντισμένο
Χαζναταρ	Χρυσοχώραφα
Ορμανλί	Βαμβακόφυτο-Δασοχώρι

Η **Σκοτούσσα** κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας γίνεται αναφορά από τον Σερραίο ιερέα Παπασουνοδινό στους κατοίκους του χωριού με την ονομασία "προσάνικοι". Η Σκοτούσσα εκείνη την περίοδο λεγόταν Πρόσνικ. Ενώ η υπόλοιπη Ελλάδα απαλλάσσεται σιγά σιγά από την Τούρκικη κατοχή, στην Μακεδονία έχουμε την αρχή των Μακεδονικών Αγώνων (την προσπάθεια δηλαδή για την απελευθέρωση της Μακεδονίας από Τούρκους και Βούλγαρους).

Το **Γεφυρούδι** βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της κοιλάδας του Στρυμόνα, 18 χλμ βορειοδυτικά της πόλης των Σερρών. Ανήκει στον Δήμο Ηράκλειας και απέχει 8 χλμ. νοτιοδυτικά

από αυτόν. Συνορεύει ανατολικά με τον Δήμο Σιδηροκάστρου. Δυτικά του χωριού, σε απόσταση ενός χιλιομέτρου ρέουν η Μπέλιτσα ή Ασπροπόταμος και ο ποταμός Στρυμόνας (10km). Αριθμεί 1.370 κατοίκους (2001) από τους οποίους σήμερα κατοικούν μόνο οι 719 στο Γεφυρούδι.

Το **Παλιόκαστρο** είναι χωριό του δήμου Ηράκλειας στον νομό Σερρών. Βρίσκεται 14 χλμ. βορειοδυτικά της πόλης των Σερρών στους πρόποδες των ορέων Βροντούς (υψόμε. 70 μ.). Ο πληθυσμός του χωριού αποτελούνταν κυρίως από εντόπιους Μακεδόνες και Βλάχους, ενώ μετά το 1920 προσέφυγαν και Πόντιοι από το χωριό **Ορτάκιοϊ**, 40 χμ. έξω από το Καρς, και από τις νότιες παραθαλάσσιες περιοχές της Ουκρανίας. Επίσης, κατά το 1945 μεταφέρθηκαν οι κάτοικοι του χωριού **Νεράιδα**, 2 χλμ. βόρεια της **Μονής Τιμίου Σταυρού**. Το παλιό όνομα του χωριού ήταν **Κούλα** (στα τούρκικα: Kale = Κάστρο) και μετονομάστηκε σε "**Παλιόκαστρον**" στα τέλη του 1926.

Η **Καρπερή** ή αλλιώς Έλσανη ή Ελσαν (όπως ονομαζόταν παλιά) είναι ένα χωριό στο Νομό Σερρών και συγκεκριμένα στο Δήμο Ηράκλειας, ενώ ανήκει διοικητικά στην Περιφερειακή ενότητα Κεντρικής Μακεδονίας. Από την πόλη των Σερρών και πρωτεύουσα του νομού, απέχει 27 χλμ. Επίσης, συνορεύει με τα χωριά βόρεια με το Ψωμοτόπι, ανατολικά με την Αμμουδιά, και από νότια με την Αναγέννηση. Βρίσκεται σε υψόμετρο 30 μέτρων και σύμφωνα με την απογραφή του 2001 το χωριό αριθμούσε 1099 μόνιμους κατοίκους.

Το **Σπάτοβο (Κοίμηση)** ήταν ένα χωριό, όπου κατοικούσαν, τα τελευταία χρόνια της οθωμανικής διοίκησης, περίπου 1.100 χριστιανοί Μακεδόνες (εξαρχικοί και πατριαρχικοί). Το χωριό προσαρτήθηκε στην Ελλάδα μετά το δεύτερο βαλκανικό πόλεμο. Με τη συνθήκη της Νεϊγύ, ένας μεγάλος αριθμός εξαρχικών χωρικών μετανάστευσε στη Βουλγαρία. Η ελληνική διοίκηση εγκατέστησε εδώ, 120 οικογένειες πατριαρχικών προσφύγων.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΑ

-Το καρναβάλι με τις διάφορες παραλλαγές που γνώρισε στο πέρασμα του χρόνου, έχει παράδοση στην Ηράκλεια καθώς και στην ευρύτερη περιοχή.

Την Κυριακή της Τυροφάγου και την Καθαρά Δευτέρα πραγματοποιούνται διήμερες καρναβαλικές εκδηλώσεις.

- 7 με 8 Σεπτεμβρίου, στον οικισμό Κεσσάνη γίνεται πανηγύρι και εορταστικές εκδηλώσεις με αφορμή το "Γενέθλιο της Θεοτόκου".

-Τον Αύγουστο γίνονται πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων υπό την αιγίδα της Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η. Σε διάφορα Δημοτικά Διαμερίσματα

ΒΑΛΤΕΡΟ

-Του Αγίου Πνεύματος, πανηγύρι και διήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις υπό την αιγίδα της Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η

-Το μήνα Ιούλιο γίνεται η γιορτή καλαμποκιού

ΔΑΣΧΩΡΙ

-Συνήθως τον μήνα Αύγουστο (ή τις πρώτες μέρες του Σεπτεμβρίου) διοργανώνεται πολιτιστικό διήμερο ή τριήμερο με την ονομασία "Θρακιώτικη βραδιά". Οι εκδηλώσεις γίνονται υπό την αιγίδα της Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Δασχωρίου.

-25 και 26 Οκτωβρίου, (Αγίου Δημητρίου) , πανηγύρι και εορταστικές εκδηλώσεις.

-28 και 29 Αυγούστου, στον Οικισμό Ψωμοτόπι γίνεται πανηγύρι και εορταστικές εκδηλώσεις .

ΚΑΡΠΕΡΗ

-23 με 26 Ιουλίου (Αγίας Παρασκευής), τετραήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις υπό την αιγίδα της Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η σε συνεργασία με το τοπικό συμβούλιο του Δ.Δ. Καρπερής

ΚΟΙΜΗΣΗ

- 10 – 15 Αυγούστου, (Κοιμήσεως της Θεοτόκου), εξαήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις οι οποίες ονομάζονται "Γιορτή αποδήμων ετεροδημοτών Κοιμησιώτων". Οι εκδηλώσεις από τη Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η σε συνεργασία με τους Συλλόγους Αποδήμων – Ετεροδημοτών και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Κοίμησης

ΠΟΝΤΙΣΜΕΝΟ

- Αγ. Λαζάρου, ο Μακεδονικός Σύλλογος Γυναικών Ποντισμένου λέει τα παραδοσιακά κάλαντα σε όλα τα σπίτια του χωριού και χορεύει παραδοσιακά τραγούδια σχετικά με την ημέρα.

-Αγίου Γεωργίου, πανηγύρι με διήμερες και μερικές φορές τριήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις, τις οποίες διοργανώνει η Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η. και ο Μακεδονικός Σύλλογος Γυναικών Ποντισμένου.

-Πρώτες μέρες του Αυγούστου, γίνεται η "Γιορτή Αποδήμων-Ετεροδημοτών"

στην αυλή του δημοτικού σχολείου.

-30 Ιουνίου και 1 Ιουλίου (Κοσμά και Δαμιανού), πανηγύρι και εορταστικές εκδηλώσεις. Ανάλογες εκδηλώσεις γίνονται και στις 25 με 26 Οκτωβρίου με αφορμή αυτήν την φορά την εορτή του Αγίου Δημητρίου.

ΧΡΥΣΟΧΩΡΑΦΑ

-20 και 21 Μαΐου (Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης), πανηγύρι και πολιτιστικές εκδηλώσεις από την Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η. και το Πολιτιστικό Σύλλογος Χρυσοχωράφων.

-Τέλη Ιουλίου με αρχές Αυγούστου, διοργανώνεται προς τιμή των Αποδήμων και Ετεροδημοτών τριήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις από την Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η. σε συνεργασία με τους συλλόγους Αποδήμων και Ετεροδημοτών, το τοπικό συμβούλιο και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Χρυσοχωράφων.

ΣΚΟΤΟΥΣΣΑ

- 7 Σεπτεμβρίου, πανηγύρι και πολιτιστικές εκδηλώσεις από την Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η. και το Πολιτιστικό Σύλλογος Σκοτούσσας.

ΑΜΜΟΥΔΙΑ

-27, 28, 29 Αυγούστου (Τίμιου Προδρόμου), τριήμερες εκδηλώσεις τις οποίες διοργανώνει ο Δήμος Σκοτούσσης και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αμμουδιάς

ΓΕΦΥΡΟΥΔΙ

-Αύγουστος, γιορτές Ειρήνης και Πολιτισμού "Γεφυρουδιανά". Τις εκδηλώσεις διοργανώνει ο Δήμος Σκοτούσσης και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γεφυρουδίου

"Η Ελπίδα". Σκοπός των "Γεφυρουδιανών" αποτελεί η ποιοτική προβολή του τόπου και η πολιτιστική του αναβάθμιση. Οι γιορτές περιλαμβάνουν θέματα από τον σύγχρονο ελληνικό πολιτισμό, αθλητικές συναντήσεις και διεθνές φεστιβάλ λαογραφίας

ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ

- 13 και 14 Σεπτεμβρίου με αφορμή την πανήγυρη της Ιεράς Μονής Τιμίου Σταυρού Παλαιοκάστρου πραγματοποιούνται διήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Τη δεύτερη μέρα το απόγευμα διεξάγονται αγώνες πάλης στο "αλώνι", τον ειδικό χώρο που υπάρχει κάτω από το μοναστήρι.

ΛΙΘΟΤΟΠΟΣ

- Τον Αύγουστο γίνεται με μεγάλη επιτυχία η “γιορτή του ψαριού”. Συμμετέχουν περισσότερα από 3.000 άτομα από όλο τον Νόμο, απολαμβάνοντας δίπλα στη λίμνη Κερκίνη ολόφρεσκα ψάρια, τα οποία αποτελούν προσφορά του Δήμου. Η εκδήλωση σκοπό έχει την ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς της λίμνης Κερκίνης καθώς και την προώθηση των ντόπιων αλιευμάτων. Παράλληλα διοργανώνεται παραδοσιακή λαϊκή βραδιά, ποντιακή βραδιά , εκθέσεις ζωγραφικής και φωτογραφίας με θέμα τη λίμνη, καθώς και έκθεση τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.
- 9 με 10 Φεβρουαρίου (Αγίου Χαραλάμπους) διήμερες εορταστικές εκδηλώσεις .

ΛΙΜΝΟΧΩΡΙ

- 19-20 Ιουλίου (προφήτη Ηλία), διήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις τις οποίες διοργανώνει η Δ.Ε.Π.Α.Τ.Η σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Λιμνοχωρίου.

Ιστορικά στοιχεία

Ιστορικά στοιχεία της περιοχής της Ηράκλειας – Ρυμοτομία

Ο οικισμός κατά την ύστερη Τουρκοκρατία

Η Τζουμαγιά ήταν ήδη από τα μέσα του 19ου αι. μια από τις πιο ακμαίες εμπορικές κωμοπόλεις της περιοχής μία βλάχικη εγκατάσταση εμποροβιοτεχνικού τύπου ανάμεσα σε πολυάριθμα και δραστήρια χειμαδιά. Οι κάτοικοι της σχημάτισαν 5 διακριτές συνοικίες. Τα περίπου 1200 σπίτια των χριστιανών εκτεινόταν βορειοδυτικά, γύρω από την παλαιότερη συνοικία της Γεννήσεως της Θεοτόκου (1833) και βορειοανατολικά στην νέα η βλάχικη συνοικία, γύρω από την νεότερη εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (1869). Η οθωμανική συνοικία βρισκόταν στα νοτιοδυτικά, όπου και διατηρούσε μεγάλο λιθόκτιστο τζαμί, η συνοικία των μουσουλμάνων τσιγγάνων στα νότια και των χριστιανών τσιγγάνων στα νοτιοανατολικά. Το 1887 στην Τζουμαγιά λειτουργούσαν 10 χάνια, το 1903 λιθοστρώθηκαν οι κεντρικές αρτηρίες και οι οικονομικές δραστηριότητες απλώνονταν γύρω από 5 πλατείες. Στις αρχές του 20ού αι. είχε τηλεγραφείο, ταχυδρομείο και πόσιμο νερό από αρτεσιανό φρέαρ. Δυστυχώς όμως οι ελάχιστες φωτογραφίες που έχουμε δεν μπορούν να ανασυνθέσουν την όλη εικόνα του οικισμού. Τα κτίσματα πάντως δεν πρέπει να διέφεραν από τις τυπικές πλατυμέτωπες κεραμοσκεπείς κατοικίες.

Η προετοιμασία της εκ νέου οικοδόμησης (1919 - 1930)

Κρίσιμος παράγοντας στην φάση της προετοιμασίας της ανοικοδόμησης της Τζουμαγιάς υπήρξε ο τότε υπουργός συγκοινωνιών Αλέξανδρος Παπαναστασίου με σπουδές και επισκέψεις στην Ευρώπη, ο Παπαναστασίου ήταν και γνώστης των κοινωνικών και πολεοδομικών κινήματων της εποχής του. Μετά τον πόλεμο ανέλαβε την πρωτοβουλία να συστήσει την Υπηρεσία Ανοικοδομήσεως Αν. Μακεδονίας, μια κρατική υπηρεσία με σχετική αυτονομία που θα σχεδίαζε νέους οικισμούς στην περιοχή. Στελεχώθηκε με αρχιτέκτονες από την στρατιά της Ανατολής, αλλά και με μικρό αριθμό Ελλήνων τεχνικών. Ο ίδιος ο Παπαναστασίου ανέθεσε στον Άγγλο αρχιτέκτονα John Mawson και στον Ανάργυρο Δημητρακόπουλο, πολιτικό μηχανικό και ανώτερο στέλεχος του υπουργείου, τον τεχνικό συντονισμό.

Χαρακτηριστικά του πολεοδομικού σχεδίου

Το πολεοδομικό σχέδιο της Τζουμαγιάς διέφερε από τα υπόλοιπα σχέδια της υπηρεσίας Ανοικοδομήσεως. Παρατηρούνται συμμετρία διαγώνιες χαράξεις ιεραρχημένο οδικό δίκτυο, ρθογωνικά πολύγωνα και μνημιακότητα. Το κέντρο της Ηράκλειας εξέπεμπε μια υπέρμετρη αίσθηση τάξης και κυριαρχίας, αναντίστοιχη με το συνολικό μέγεθος της παρέμβασης. Στις δύο άκρες ενός νοητού άξονα χοροθετήθηκαν δύο κτίρια-σύμβολα της θρησκευτικής εξουσίας: Δημαρχείο και Εκκλησία. Το κεντρικό σημείο του σχεδίου συνδεόταν σταυροειδώς με το αθλητικό κέντρο, το εκπαιδευτικό κέντρο, την νέα εκκλησία Κοιμήσεως της Θεοτόκου ενώ στις παρυφές του οικισμού βρισκόταν το νοσοκομείο και ο σιδηροδρομικός σταθμός. Υπήρχε μέριμνα για διείσδυση πρασίνου στο κέντρο του οικισμού. Η αγορά αναπτύσσεται στο κέντρο: μικρά σχετικά οικόπεδα με καταστήματα.

Τα βενιζελικά σπίτια

Τεκμήριο του προγράμματος ανοικοδόμησης των χωριών της Ανατολικής Μακεδονίας

αποτελεί την δημιουργία μιας νέας πόλης, της Ηράκλειας Σερρών στην θέση της Τζουμαγιάς που είχε ολοσχερώς καταστραφεί από τα βουλγάρικα στρατεύματα το 1915. Το πρόγραμμα αυτό συνδεόταν με τον υπουργό συγκοινωνίας κοινωνιολόγου με θεωρητική παιδεία αλλά και πρακτική εμπειρία σε οικονομικά και τεχνικά ζητήματα. Η ανοικοδόμηση της Τζουμαγιάς - Ηράκλειας υλοποιήθηκε από τον Βενιζέλο στην τρίτη και τελευταία θητεία του το 1928. Για τους Φιλελεύθερους παρέμενε ζωντανή η υπόσχεση της αποκατάστασης του πληθυσμού μιας κάποτε εμπορικής κωμόπολης 5.500 χιλιάδων κατοίκων οι οποίοι τώρα είχαν σκορπίσει σε γειτονικές πόλεις και χωριά. Έτσι λοιπόν κατάφεραν να φέρνουν εις πέρας το έργο αυτό.

Στις 5 Νοεμβρίου του 1930 έγιναν τα εγκαίνια των πρώτων 300 κατοικιών που πλαισίωσαν την κεντρική πλατεία στην οποίαν επρόκειτο να ανεγερθούν το σχολείο, η εκκλησία, το δημαρχείο σε άμεση σύνδεση με τα οικοδομικά τετράγωνα της αγοράς της πόλης. Οι κάτοικοι για να εγκατασταθούν στην αγορά θα έπρεπε να συστήσουν συνεταιρισμό για να κατανείμουν δίκαια τα βάρη και τα οφέλη της ανάπτυξης που θα γινόταν συνολικά.

Μετά την απομάκρυνση των Φιλελεύθερων από την εξουσία το 1933 ο συνεταιρισμός δεν κατάφερε τελικά να εξασφαλίσει δάνειο για την συνολική ανοικοδόμηση των καταστημάτων. Το ισχυρό πλήγμα δόθηκε από το ΝΟΜΟ 6403/1934 ο οποίος ακύρωσε όλες τις πράξεις που έγιναν από την κοινότητα για την πώληση οικοπέδων και επέβαλε να περιέλθουν πάλι στην κοινότητα για να διατεθούν για όλους για κάθε είδους επαγγελματίες. Ο νόμος αυτός δηλαδή επιδίωκε να ανασυστήσει τα δικαιώματα των ιδιοκτητών οικοπέδων.

Η ιστορία της ανοικοδόμησης της Τζουμαγιάς αποτελεί μια "ακτινογραφία" της πολιτικής και του ήθους διαδοχικών ελληνικών κυβερνήσεων. Η επανίδρυση της πόλης πραγματοποιήθηκε με αποφασιστική χειρονομία η οποία κινητοποίησε μηχανισμούς οικονομικής ανάπτυξης εξασφαλίζοντας τα συμφέροντα του συνόλου: με την οργανωμένη κατασκευή των κατοικιών έφερε τους πρώτους κατοίκους στον χώρο ζωής τους μερίμνησε για την επαγγελματική τους εγκατάσταση και έδωσε δικαίωμα δικαιοπραξιών στη κοινότητα ώστε να αρχίσει η πόλη να λειτουργεί.

Ομηρία

Η Ομηρία των κατοίκων της κάτω Τζουμαγιάς όπως και χιλιάδων άλλων της Α. Μακεδονίας, που εκτοπίστηκαν σε βουλγαρικά και βουλγαροκρατούμενα εδάφη δεν ήταν μόνο ένα επεισόδιο του Α Παγκοσμίου Πολέμου που έπληξε τον άμαχο πληθυσμό αλλά και του Εθνικού Διχασμού. Ο πρωθυπουργός Βενιζέλος προσδοκώντας την διασφάλιση των ελληνικών εδαφών αλλά και σε μελλοντική τους επέκταση για το αν θα έπρεπε να μείνει ουδέτερη όπως ήθελε ο βασιλιάς Κωνσταντίνος. Η εμφύλια κατάσταση κορυφώθηκε με την συγκατάθεση του Βενιζέλου οι δυνάμεις της Ανταντ στρατοπέδευαν στην Θεσσαλονίκη. Οι γερμανοβουλγαρικές Δυνάμεις εισέβαλαν στην Α. Μακεδονία τον Αύγουστο του 1916. Η Ελλάδα διαιρέθηκε σε δύο "κράτη", των Αθηνών όπου έδρασε ο βασιλιάς και της Θεσσαλονίκης όπου ήταν αρχηγός ο Βενιζέλος (σχηματίστηκε τον Σεπτέμβριο του 1916). Πρωτεργάτες του κινήματος της Εθνικής Άμυνας συγκαταλέγεται και ο Δημήτριος Πάζης από την Τζουμαγιά. Η Ελλάδα εισήλθε επισήμως στον 'Α Παγκόσμιο Πόλεμο στα μέσα του 1917 στο πλευρό της Ανταντ εναντίον των Κεντρικών Δυνάμεων.

Η βουλγαρική κατοχή της Α. Μακεδονίας σηματοδοτείται από την αρχή της με εκφοβισμούς και άσκηση κάθε είδους βίας προς τον άμαχο πληθυσμό, με λεηλατήσεις και καταστροφές. Εξαιτίας της κατάσχεσης όλης της σοδειάς του 1916, δημιούργησε τεράστιο πρόβλημα επισιτισμού των κατοίκων. Έως τον Απρίλιο του 1917 είχαν πεθάνει από αστία 6000 άνθρωποι μόνο στην Καβάλα. Κορύφωση αποτελεί η εφαρμογή εκ μέρους της Βουλγαρίας της στρατηγικής των εκτοπίσεων ακόμη και ολόκληρων κοινοτήτων είτε σε στρατόπεδα καταναγκαστικών έργων είτε σε άλλες περιοχές στα εδάφη της, καθώς και στα σερβικά που βρίσκονται υπό την κατοχή τους.

Η κατάσταση για την Τζουμαγιά προοιωνίζεται κακή ήδη από την μέρα που πέφτει θύμα της εισβολής τον Αύγουστο του 1916 όταν οι Βούλγαροι δολοφονούν κατοίκους με την κατηγορία της κατασκοπείας ή της προδοσίας βομβαρδίζουν τμήμα της αγοράς και πυρπολούν το παρθεναγωγείο.

Το τέλος θα δωθεί στις 14 Σεπτεμβρίου το 1916 όταν το απόγευμα εκείνης της “αποφράδας ημέρας” ο πληθυσμός διατάσσεται να εγκαταλείψει την Τζουμαγιά μέσα σε 2 ώρες παίρνοντας μόνο ελάχιστα υπάρχοντα. Αντιπροσωπεία των κατοίκων μάταια προσπαθεί επικαλούμενη την ύπαρξη αρρώστων, εγκύων και ηλικιωμένων να αποτρέψει την μοιραία εντολή. Η αγορά της πόλης βομβαρδίζεται για εκφοβισμό. Οι έντρομοι τζουμαγίωτες υποχρεώνονται να φύγουν μέσα στην νύκτα με αραμπάδες ή πεζή και να πορευτούν προς το άγνωστο μέσα σε καθεστώς επιτήρησης και βίας εκ μέρους του βουλγαρικού στρατού. Είναι μια μαρτυρική πορεία χιλιάδων ανθρώπων μέσα σε κατάσταση μεγάλης αβεβαιότητας για την επιβίωση του κάθε μέλους της κοινότητας και κυρίως του συνόλου της. Αρχικά οδηγούνται στο Λιβούννοβο και αργότερα στο Μελένικο όπου για όσο καιρό μένουν εκεί μαστίζονται από την πείνα. Τελικά μια παγωμένη βροχερή μέρα του Δεκεμβρίου του 1916 ο μεγαλύτερος όγκος των κατοίκων της Τζουμαγιάς μεταφέρεται ταλαιπωρημένος και υποσιτισμένος στο Ποζάρεβιτς (πόλη της Σερβίας).

Εκεί καθώς και στα πέριξ θα προσπαθήσουν να επιβιώσουν είτε δουλεύοντας σκληρά με μισθούς πείνας σε βοηθητικές δουλειές και στα χωράφια είτε ασκώντας μια υποτυπώδη εμπορική δραστηριότητα έχοντας σε μεγάλο βαθμό την υποστήριξη των Σέρβων.

Τσίντσης Γιάννης και Τσιμπίδης Γιώργος

Ο κινηματογράφος στην Ηράκλεια

Τα προπολεμικά χρόνια

Οι πρώτες προβολές κινηματογραφικών ταινιών στην Ηράκλεια έγιναν στις «παράγκες». Οι «παράγκες» ήταν ξύλινα παραπήγματα με λαμαρινοσκεπή (δωρεά του αγγλικού στρατού) στις οποίες στεγάστηκαν οι Ηρακλειώτες και οι Ηρακλειώτισσες όταν επέστρεψαν από την ομηρία το 1918. Βρίσκονταν σε μια περιοχή νοτιώς της σημερινής Ηράκλειας, ανάμεσα στην Ηράκλεια και το Ψωμοτόπι. Εκεί υπήρχε αγορά (καφενεία, μπακάλικά, ξυλουργείο, γκαζοζάδικο, παγοποιείο, τσαγγάρης κτλ), εκκλησία και σχολείο. Τελευταία «παράγκα» το παντοπωλείο του Κωνσταντίνου Ζιώγα—«Απομεινάρι μιας ζωής»—που γκρεμίστηκε το 1961 όταν έγινε ο αναδασμός των χωραφιών... Από τότε τίποτα στην περιοχή εκείνη δεν θυμίζει ότι εκεί υπήρχαν κάποτε οι «παράγκες»!

Στις «παράγκες» λοιπόν, και συγκεκριμένα στο καφενείο του Καλαμαρτζή, «έπαιζε σινεμάς». Μάλιστα επειδή δεν υπήρχε ηλεκτροδότηση, έπαιρναν ρεύμα από την πριονοκορδέλα του Μιχάλη Φελλά, ο οποίος διέθετε γεννήτρια πετρελαίου για τις ανάγκες του ξυλουργείου του. Οι ταινίες που προβάλλονταν ήταν του βωβού κινηματογράφου. Εκεί λοιπόν έμαθαν οι Ηρακλειώτες και οι Ηρακλειώτισσες τι ήταν ο κινηματογράφος.

Όλα αυτά πριν από το 1930, οπότε οι κάτοικοι εγκαταστάθηκαν στη νεοκτισθείσα πλέον, σημερινή ΗΡΑΚΛΕΙΑ. Η συνέχεια «...επί της... (άλλης πλέον) οθόνης».

Στην αίθουσα του καφενείου Κωστίτση, στο ισόγειο του ξενοδοχείου «Ομόνοια» (σημερινό Cafe La Piaggia), ξανάρχισαν το 1937 οι προπολεμικές κινηματογραφικές προβολές. Ομιλών πλέον ο κινηματογράφος. Οι προβολές γίνονταν κατά αραιά χρονικά διαστήματα και όχι συνεχώς.

Στις ξένες ταινίες η προβολή των υπότιτλων γινόταν καρέ καρέ με το χέρι από ξεχωριστό μηχανήμα προβολής (τιτλέζα) σε ξεχωριστό σημείο στο κάτω μέρος της κανονικής οθόνης ή σε άλλη οθόνη αν δεν επαρκούσε ο χώρος, επειδή τα γράμματα ήταν τυπωμένα σε ξεχωριστή ταινία που συνοδευόταν από έντυπη κατάσταση των διαλόγων με οδηγίες για τον μηχανικό (τιτλέρ). Μέχρι να μάθει ο μηχανικός τους διαλόγους, τελείωνε το έργο και περίσσευαν τα γράμματα ή τελείωναν τα γράμματα προτού τελειώσει το έργο (οι παλαιοί θυμούνται τη γνωστή φράση «Γράμματα, χασάπη!» που ακουγόταν σε τέτοιες περιπτώσεις). Ας σημειωθεί ότι τα φιλμ ήταν εύφλεκτα και οι συνθήκες στο θάλαμο προβολής ιδιαίτερα δύσκολες. Τα μηχανήματα ήταν ιταλικά Cinemekanika. Μηχανικός προβολής ήταν ο Στέργιος Δουράκης, ένας πανέξυπνος τεχνικός που αργότερα κατασκεύασε δική του μηχανή προβολής κινηματογράφου. Βοηθούς είχε τους Ελευθέριο Γραικόπουλο, Βάιο Κωδωνά και κάποιον «Φούσκα» (αγνώστων λοιπών στοιχείων) από το Σιδηρόκαστρο. Για να κατανοηθεί το δαιμόνιο του μυαλού του Στ. Δουράκη, αρκεί να αναφερθεί ότι άνοιξε τρύπες στον πλαϊνό τοίχο της καμπίνας και αφού μετακινούσε λίγο τη μηχανή προβολής, πρόβαλε την ταινία στο διπλανό άδειο οικόπεδο (δημιουργώντας έτσι το πρώτο θερινό σινεμά στην Ηράκλεια). Κάτι ανάλογο είδαμε, πενήντα περίπου χρόνια μετά, το 1989 στην υπέροχη ταινία του Τζουτζέπε Τορνάτορε «Σινεμά ο Παράδεισος».

Οι ταινίες που παίζονταν προπολεμικά ήταν και ελληνικές και ξένες (κυρίως αμερικανικές). Στη διάρκεια της Κατοχής προβάλλονταν ταινίες βουλγαρικής παραγωγής.

Τα μεταπολεμικά χρόνια

Μεταπολεμικά οι προβολές συνεχίστηκαν στο καφενείο Κωστίτση όπου αράδιαζαν 150-200 καθίσματα περίπου. Μετά το 1952 τη σκυτάλη ως υπεύθυνος για τις προβολές παρέλαβε από τον Στ. Δουράκη ο Λεωνίδας Μελισσαρόπουλος (από την Καλαμάτα που κατέληξε γυρολόγος κινηματογραφιστής στο Νομό Σερρών) με βοηθούς τους «Φούσκα» και Τάκη «Δερβίση» .

Οι ταινίες που παίζονταν ήταν ελληνικά δράματα (π.χ «Η ωραία του Πέραν», «Τσακιτζής», ελληνικές φουστανέλες «Ο Αγαπητικός της βοσκοπούλας», «Γκόλφω»), τουρκικά μελό κ.ά.

Είχαμε προβολές κατά αραιά χρονικά διαστήματα. Έτσι φθάνουμε στο 1955. Είναι το τέλος μιας ρομαντικής για τους παλαιότερους εποχής και η αρχή μίας νέας. Στο καφενείο Κωστίτση σταματούν οι προβολές κινηματογραφικών ταινιών. Δεν το επιτρέπει ο νόμος. Και αυτό επειδή ο επιχειρηματίας Κύρος Χατζηαγγέλου δημιουργεί μόνιμο πλέον κινηματογράφο στην Ηράκλεια, το ΡΕΞ, περίπου 200 θέσεων, με Ιταλικά μηχανήματα προβολής και ήχου Cinemekanika. Η άδεια λειτουργίας εκδόθηκε στο όνομα του Ιωάννη Χατζηαγγέλου. Το ΡΕΞ κάνει έναρξη με την ελληνική ταινία του Γιώργου Τζαβέλλα «Η κάλπικη λίρα» με τον Βασίλη Λογοθετίδη. Πρώτος μηχανικός εργάστηκε ο Νίκος ο «κουτσός» από το Σιδηρόκαστρο (τον είχε μαζί του λίγο καιρό στην αρχή ο Λεωνίδα στο Κωστίτση). Έπειτα, μηχανικός ανέλαβε ο Λάκης Χατζηαγγέλου (αδελφός του Κύρου). Στη συνέχεια κατά διαστήματα εργάστηκε και ο Αχιλλέας Βαγγέας. Οι προβολές γίνονταν, πλέον, σε αίθουσα όπου επικρατούσαν συνθήκες κανονικού κινηματογράφου. Και οι θεατές το απολάμβαναν. Ο κινηματογράφος λειτουργούσε καθημερινά. Τιμή εισιτηρίου 5 δραχ. Έκλεισε το 1968.

Η χρυσή περίοδος 1960 – 1974

Το 1957 ο Κύρος Χατζηαγγέλου έχοντας δίπλα του πλέον στην επιχείρηση αρχικά τα δύο του παιδιά Γιάννη, Πέτρο και αργότερα τον μικρότερο Αντώνη, δημιουργεί τον πρώτο επίσημο θερινό κινηματογράφο στην Ηράκλεια το ΡΕΞ που λειτουργεί με μεταφορά των μηχανημάτων από το χειμερινό ΡΕΞ. Πρώτη ταινία η θρυλική «Αστέρω» με την αξέχαστη Αλίκη Βουγιουκλάκη. Το περιβάλλον για τους λάτρεις του σινεμά μαγευτικό «μ' αγιόκλημα και γιασεμιά»... Το θερινό ΡΕΞ λειτούργησε τρία καλοκαίρια.

Αργότερα στη θέση του θερινού κινηματογράφου ΡΕΞ χτίζεται νέος χειμερινός κινηματογράφος που ονομάζεται ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Θέσεις 450 (με τον εξώστη). Η νέα αίθουσα λειτουργεί με καινούργια μηχανήματα Cinemekanika. Η άδεια λειτουργίας εκδόθηκε στο όνομα του Πέτρου Χατζηαγγέλου. Ο θερινός ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ λειτουργεί πλέον στην ταράτσα του νέου κτιρίου, που λίγα χρόνια μετά καλύπτεται με αμιαντοσκεπή και στη διάρκεια της χειμερινής σεζόν μετατρέπεται με συρόμενα πλαϊνά κουφώματα σε δεύτερη χειμερινή αίθουσα, με αποτέλεσμα να είναι ο μοναδικός... διώροφος κινηματογράφος του νομού Σερρών. Θέσεις 350 και με τις πάνινες πολυθρόνες του θερινού να έχουν αντικατασταθεί με μόνιμα καθίσματα. Αργότερα, επειδή είχε ανοίξει ήδη όπως θα δούμε παρακάτω και άλλος κινηματογράφος, έκλεισε το χειμερινό ΡΕΞ. Τέσσερις αίθουσες σε μια κωμόπολη 4000 κατοίκων ήταν πάρα πολλές...

Η έναρξη του χειμερινού ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ γίνεται το Πάσχα του 1960 με την ταινία «Ο θησαυρός του μακαρίτη» με τους Βασίλη Αυλωνίτη και Γεωργία Βασιλειάδου. Υπεύθυνοι διπλωματούχοι μηχανικοί προβολής για τους τρεις πλέον κινηματογράφους, οι προαναφερθέντες τρεις γιοι του ιδρυτή της επιχείρησης, Γιάννης, Πέτρος και Αντώνης Χατζηαγγέλου, στους οποίους προστέθηκε και ο Πασχάλης Χίτζος.

Στο μεταξύ είχε αρχίσει να χτίζεται και άλλος κινηματογράφος στην Ηράκλεια. Η νέα, σύγχρονη αίθουσα ονομάστηκε ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ και εγκαινιάστηκε τα Χριστούγεννα του 1960. Ιδιοκτήτες οι επιχειρηματίες Ιωάννης Πούλιος - Αθανάσιος Βαλιώκης Ο.Ε. και η Χρυσούλα Τσιώτσου. Το ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ εξοπλίζεται με σύγχρονα μηχανήματα προβολής και ήχου Philips Ολλανδίας. Θέσεις 470 (με τον εξώστη). Πρώτη ταινία «Διακοπές στην Κολοπετινίτσα» με τον Κώστα Χατζηχρήστο. Τιμή εισιτηρίου 5 δραχ. Στην ταράτσα λειτουργούσε θερινός κινηματογράφος με Ιταλικά μηχανήματα Prevost. Πρώτος υπεύθυνος μηχανικός προβολής ο Μανώλης Τσολακίδης (από τις Σέρρες). Αργότερα εργάστηκαν ως διπλωματούχοι μηχανικοί οι Ελευθέριος Γραικόπουλος, Κωνσταντίνος Πούλιος, Θεοφάνης Τσιώτσος, Παύλος Τσιώτσος.

Αρχίζει πλέον μεγάλος, οξύς και διαρκής ανταγωνισμός μεταξύ των αιθουσαρχών για το ποιος θα φέρει τις καλύτερες και πιο καινούργιες ταινίες. Ήταν δε τόσο μεγάλος ο ανταγωνισμός τους, που πλήρωναν υπερβολικά χρηματικά ποσά για ενοίκια ταινιών και εξασφάλιση της αποκλειστικότητας προβολής για μία ολόκληρη σεζόν των ταινιών των πιο δημοφιλών ηθοποιών (Αλίκη Βουγιουκλάκη, Νίκος Ξανθόπουλος) και εταιριών, δηλαδή της Φίνος Φιλμ και της Κλακ Φιλμ («...ταινίες για όλη την ελληνική οικογένεια») και μάλιστα σε ταυτόχρονη προβολή με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Η διαφήμιση γινόταν με τα μεγάφωνα αυτοκινήτων ή με το μοίρασμα φειγβολάν. Υπήρχε και η από στόμα σε στόμα διαφήμιση που λειτουργούσε όμως πολλές φορές και αρνητικά...

Το θέατρο στην Ηράκλεια

Τα "μπουλάκια" και η συνέχεια

Εκτός από τις προβολές ταινιών, στις αίθουσες των κινηματογράφων παρουσιάζονταν και θεατρικές παραστάσεις. Η αρχή έγινε με τα θρυλικά «Μπουλούκια». Έτσι ονομάζονταν οι μικρές περιπλανώμενες θεατρικές ομάδες που όργωναν την ελληνική επαρχία και έδιναν θεατρικές παραστάσεις σε καφενεία ή σε πανηγύρια. Τη διαφήμιση έκαναν οι ίδιοι συντελεστές της παράστασης (ηθοποιοί, οργανοπαίκτες κτλ.) περιδιαβαίνοντας τα σοκάκια του χωριού όπου θα «έπαιζαν».

Ο συγγραφέας Γεώργιος Καφταντζής αναφέρει στο βιβλίο του «Η ιστορία της Ηράκλειας Νομού Σερρών» ότι «Την Τζουμαγιά επισκέπτονταν τακτικά διάφοροι επαγγελματικοί θίασοι ελληνικοί (από την Αθήνα), τουρκικοί (από την Κωνσταντινούπολη) και εβραϊκοί (από τη Θεσσαλονίκη) δίνοντας παραστάσεις στα καφενεία Καλαμαρτζή (ιδιοκτησία δ. Μπεζιάλα) που ονομαζόταν «Ντορέ» και διέθετε σκηνή θεάτρου και στον επάνω δε όροφο λειτουργούσε ξενοδοχείο, Τασικά, Παπίτσα κ.ά. Συναυλίες και θεατρικά έργα όπως τη «Γκόλφω», τον «Αγαπητικό της Βοσκοπούλας» κ.ά. παρουσίασαν τα «Σχολεία», η «Μανδολινάτα» Τζουμαγιάς, ο «Ορφεύς» Σερρών κλπ.». Σύμφωνα με την ίδια πηγή, το 1905 παρουσιάστηκε από τα «Σχολεία» και μία κωμωδία, «Ο Φιάκας» (του Κωνσταντινοπολίτη συγγραφέα Δ. Μισιτζή) στην οποία πρωταγωνίστησαν οι δάσκαλοι Δ. Πασχαλιάς (ως Φιάκας) και Βέλκος (ως γριά)! Υποβολέας στην παράσταση αυτή ήταν ο διευθυντής της σχολής Ν. Παπαπέτρος. Ο Γιώργος Καφταντζής αναφέρει ακόμα ότι στη διάρκεια της τουρκοκρατίας Τούρκοι караγκοζοπαίχτες έδιναν συχνά παραστάσεις Καραγκιόζη.

Το πρώτο γνωστό καλλιτεχνικό σωματείο της Ηράκλειας (Τζουμαγιάς) ήταν η «Μανδολινάτα» την οποία ίδρυσε ο δάσκαλος Κωνσταντίνος Σαμαρτζίδης το 1903 και διατηρήθηκε μέχρι το 1906. Το 1908 δημιουργήθηκε το σωματείο «Εθνικός Σύνδεσμος» με πρώτο πρόεδρο τον Δημητρώ Ρώτσκα που διαλύθηκε από τους Νεότουρκους τον ίδιο χρόνο με την κατηγορία ότι ήταν μυστική και ανατρεπτική οργάνωση. Το 1924 ιδρύθηκε ο σύλλογος «Ορφεύς» από τους Γεώργιο Αγκυρόπουλο (πρόεδρο), Αθανάσιο Βαγγέα, Νάκο Αλβανό, Κωνσταντίνο Βελιγρατλή, Θωμά Τζιντζή κ.ά. Είχε μαντολινάτα με 35 όργανα την οποία διηύθυνε ο δάσκαλος της μουσικής Χρήστος Παπαδημητρίου κ.ά. Επίσης διατηρούσε τμήμα θεατρικό και αθλητικό.

Όλα αυτά βέβαια έλαβαν χώρα στην παλαιά Τζουμαγιά. Για τις «Παράγκες» δεν έχει αναφερθεί κάποιο αξιόλογο θεατρικό ή μουσικό γεγονός, εκτός από αρκετές συναυλίες χορωδιών. Προπολεμικά στη νεόκτιστη πλέον Ηράκλεια έκαναν την εμφάνισή τους στην Ηράκλεια ορισμένοι θίασοι-μπουλούκια με πρώτο τον θίασο της «Μαρίτσας» (μήπως της Μαρίκας Νέζερ;) γύρω στα 1936 στο καφενείο του Κωστίτση. Μετά τον πόλεμο δόθηκαν αρκετές τέτοιες παραστάσεις από μπουλούκια στο καφενείο του Κωστίτση. Ο θίασος έμενε στην Ηράκλεια μία εβδομάδα περίπου (διανυκτέρευε στο ξενοδοχείο που λειτουργούσε πάνω από το καφενείο καθώς και σε ορισμένα σπίτια Ηρακλειωτών) και έδινε τρεις με τέσσερις παραστάσεις επειδή έρχονταν και θεατές από τα

γύρω χωριά. Εξάλλου, η χωρητικότητα του καφενείου μειωνόταν αρκετά λόγω της κατασκευής της προσωρινής σκηνής για τις ανάγκες του θεάτρου.

Μετά το 1955 οι θίασοι έδιναν τις παραστάσεις τους στη μικρή σκηνή του ΡΕΞ. Ορισμένοι δε ηθοποιοί διανυκτέρευαν μέσα στον κινηματογράφο (ο Φύριος, ο Χειμωνίδης με μαέστρο του θιάσου τον ακορντεονίστα Κακαρικό κ.ά.) και τους βλέπαμε το πρωί να πίνουν τον καφέ τους στον μπάρμπα-Θεοχάρη. Φτώχεια και των γονέων... Στις αρχές της δεκαετίας του '50 βλέπουμε θέατρο από μπουλούκια και στο πανηγύρι. Σ' ένα μεγάλο αντίσκηνο, με μία πρόχειρη σκηνή και τους θεατές να κάθονται σε ξύλινους πάγκους. Με εισιτήριο 1-2 δρχ...

Μετά το 1961 πολλοί θίασοι, καλύτερα πλέον οργανωμένοι και με τον κατάλληλο εξοπλισμό (σκηνικά, φωτιστικά, μεγάφωνα κτλ.) επισκέπτονται την Ηράκλεια που διψούσε για καλό θέατρο. Βοήθησε και το γεγονός ότι υπήρχαν πλέον και οι κατάλληλες αίθουσες. Μερικοί ηθοποιοί (π.χ. ο Νίκος Ρίζος) ήταν οι ίδιοι θιασάρχες-επιχειρηματίες και όταν επισκέπτονταν στην επαρχία την ίδια πόλη για δεύτερη ή και τρίτη φορά, απέφευγαν να παίξουν οι ίδιοι, επειδή στην επαρχία αν ένας ηθοποιός εμφανιζόταν μία φορά, όση επιτυχία και αν είχε, στη δεύτερή του επίσκεψη έκανε πολύ λιγότερα εισιτήρια.

Το κοινό της Ηράκλειας είχε αποδειχθεί πολύ θεατρόφιλο. Σε αυτό βοηθούσε και το ότι οι αίθουσες των κινηματογράφων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ και ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ διέθεταν πολλές θέσεις και μεγάλη σκηνή, πράγμα που διευκόλυνε το ανέβασμα ενός θεατρικού έργου. Επιπλέον, στον χώρο πίσω από την οθόνη είχαν κατασκευαστεί πρόχειρα καμαρίνια για τις ανάγκες των ηθοποιών. Σε άλλα χωριά του νομού οι θίασοι δεν πήγαιναν επειδή δεν υπήρχαν οι κατάλληλοι χώροι. Να σημειώσουμε εδώ ότι στην Ηράκλεια μεγάλος αριθμός θεατών έκλεινε θέσεις αμέσως μόλις γινόταν γνωστή η επίσκεψη ενός θιάσου. Υπήρχε δηλαδή καλή προώθηση εισιτηρίων, πράγμα που επιθυμούν όλοι οι θιασάρχες.

Οι τιμές των εισιτηρίων ξεκίνησαν, για την εικοσαετία '60-'80, από 10 δρχ. και όταν πια έφτασαν τις 100 δρχ. μειώθηκε πάρα πολύ ο αριθμός των θεατών. Εκείνη τη χρονική στιγμή βοήθησε η δωρεάν χορήγηση εισιτηρίων από την Εργατική Εστία στα εργατικά σωματεία.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι παραστάσεις δίνονταν και στους θερινούς κινηματογράφους. Επίσης, δεν πρέπει να παραλείψουμε τις παραστάσεις των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ., των Σερρών κυρίως αλλά και της Κοζάνης (με ορχήστρα παρακαλώ) και του Βόλου καθώς και του Κ.Θ.Β.Ε. (τον Αύγουστο του 1999 με το έργο του Ηλία Καπετανάκη «Ο Γενικός Γραμματέας» στο οποίο συμμετείχε και ο Ηρακλειώτης εξαιρετος ηθοποιός Στέργιος Τζαφέρης) κυρίως τα καλοκαίρια, στη φιλόξενη και θαυμάσια αυλή του δημοτικού σχολείου αλλά και στην κεντρική πλατεία της Ηράκλειας, όπου κατά καιρούς έχουν δώσει παραστάσεις και διάφοροι ερασιτεχνικοί θίασοι. Δύο από τις θεατρικές παραστάσεις που δόθηκαν στην αυλή του γυμνασίου είναι οι εξής: το καλοκαίρι του 1973 το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Σερρών (τότε λειτουργούσε ως κλιμάκιο του Κ.Θ.Β.Ε.) ανέβασε το έργο «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» του Σαίξπηρ και το καλοκαίρι του 1977 η μεγάλη τραγωδία Ασπασία Παπαθανασίου με το «Άρμα του Θέσπιδος» μας παρουσίασε μία σπονδυλωτή παράσταση αρχαίας τραγωδίας.

Τους χειμώνας οι επισκέψεις των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ήταν πιο σπάνιες. Το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Σερρών παρουσίασε κάποιες παραγωγές του στο τέλος της δεκαετίας του '80 στην επάνω χειμερινή αίθουσα του κινηματογράφου ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ λίγο πριν κλείσει οριστικά. Δύο από αυτές τις παραστάσεις δόθηκαν μάλιστα σε πρωινές ώρες, ειδικά για μαθητές και μαθήτριες. Αξίζει ακόμα να αναφέρουμε μία πρωτοποριακή παράσταση «Bar Theatre» που δόθηκε από το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Σερρών στο τέλος της δεκαετίας του '80 στον κινηματογράφο ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ που λειτουργούσε ως αναψυκτήριο με το όνομα «Games Hall». Τέτοιες παραστάσεις θα γινόταν της μόδας στην Αθήνα πολλά χρόνια αργότερα.

Οι τελευταίες παραστάσεις ελεύθερου επαγγελματικού θιάσου στην Ηράκλεια δόθηκαν στο ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ από τον θίασο του Νίκου Τσούκα με την κωμωδία «Ο Πρασινοφρουρός» στις 16 Φεβρουαρίου του 1982 και ένα χρόνο αργότερα την αυλαία έκλεισε επίσημα ο θίασος της Ελένης Ανουσάκη με το έργο «Γλυκιά μου Ναταλί» των Γάλλων συγγραφέων Μπαριγιέ και Γκρεντί. Στον δε ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ, στον επάνω όροφο, η τελευταία παράσταση εμπορικού θιάσου ήταν «Το Οργανέτο»

του Γκεόργκ Κάιζερ που παρουσίασε ο Κώστας Πρέκας τον Απρίλιο του 1989.

Πολλοί από τους δημοφιλέστερους ηθοποιούς της εικοσαετίας 1960-1980 εμφανίστηκαν στη σκηνή των κινηματογράφων ΡΕΞ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ και ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ της Ηράκλειας. Τα έργα που παρουσίαζαν ήταν δραματικά (π.χ. «Το ημερολόγιο της Άννας Φράνκ», «Του φτωχού το αρνί»), αστυνομικά, κοινωνικά αλλά κυρίως ήταν κωμωδίες και επιθεωρήσεις. Κάποιοι από τους ηθοποιούς είναι: Νίκος Ρίζος, Μίμης Φωτόπουλος, Ντίνος Ηλιόπουλος, Νίκος Σταυρίδης, Βασίλης Αυλωνίτης, Γιάννης Γκιωνάκης, Γεωργία Βασιλειάδου, όλη η παρέα του τηλεοπτικού «Λούνα πάρκ» (Άννα Παϊτατζη, Σωτήρης Τζεβελέκος, Νίκος Δαδινόπουλος, Μαίρη Ευαγγέλου, δίχως όμως τον Διονύση Παπαγιαννόπουλο που μας επισκέφτηκε με άλλο θίασο!) Φραγκίσκος Μανέλλης, Κώστας Βουτσάς, Μάρθα Καραγιάννη, Κώστας Πρέκας, ο θίασος Νίκου Γαλανού - Χρήστου Νομικού - Ρένας Βενιέρη (με λογιστή τον σύζυγο της δημοσιογράφο και αργότερα ευρωβουλευτή Μανώλη Μαυρομάτη), ο θίασος Καίτης Παπανίκα - Θόδωρου Κατσαδράμη, ο θίασος Σπύρου Καλογήρου - Ευαγγελίας Σαμιωτάκη, Πέτρος Φυσσούν, Άννα Ιασονίδου, Γιώργος Φούντας, Κώστας Χατζηχρήστος, Ζωή Λάσκαρη, Βαγγέλης Βουλγαρίδης, ο Τόλης Βοσκόπουλος με την τότε σύζυγό του Στέλλα Στρατηγού, ο Θάνος Μυλωνάς με την Κατερίνα Βασιλάκου, Αντιγόνη Βαλάκου, Φαίδων Γεωργίσης, Μαίρη Χρονοπούλου, Νίκος Ξανθόπουλος, Νίκος Τσούκας, Σμαρούλα Γιούλη, Μαίρη Νικολαΐδου, Πολύβιος, Ζαννίνο, Γιάννης Μαλούχος, ο Θάνος Λεβαδίτης με τη Μέμα Σταθοπούλου, Γιώργος Πάντζας, Στέφανος Στρατηγός, Ελένη Ανουσάκη, Βέρα Κρούσκα, Νικήτας Πλατής, Νόρα Βαλσάμη.

Προσωπικότητες της Ηράκλειας

Η Ηράκλεια είναι κωμόπολη του νομού Σερρών και έδρα του ομώνυμου δήμου. Έχει πραγματικό πληθυσμό 3.786 κατοίκους (2011).

Η Ηράκλεια βρίσκεται βορειοδυτικά των Σερρών στην επαρχία Σιντικής και ανατολικά της λίμνης Κερκίνης. Ονομαζόταν Τζουμαγιά μέχρι το 1926 οπότε μετονομάστηκε σε Ηράκλεια. Το 1916, κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καταστράφηκε από τον βουλγαρικό στρατό και ανοικοδομήθηκε αργότερα από το ελληνικό κράτος με βάση τα σχέδια και την επίβλεψη των αρχιτεκτόνων Πιερ Ντεγιόν και Ερνέστ Εμπράρ. Η ανοικοδόμηση άρχισε τον Μάιο του 1930 και τον θεμέλιο λίθο έβαλε ο Πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος στις 10 Μαΐου 1930. Η κωμόπολη φημίζεται για τα λουκάνικά της, τα περίφημα λουκάνικα Τζουμαγιάς.

Αθανάσιος Φυλακτός: (1859 – 1924)

Φιλολόγος από την Ηράκλεια. Έβγαλε την Ελληνική Σχολή Ηράκλειας και το Διδασκαλείο του Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου Σερρών. Φοίτησε κατόπι με υποτροφία (κληροδότημα Κ. Μπέλλιου) στη Φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, πήρε πτυχίο το 1881 και αναγορεύτηκε διδάκτοράς της το 1883. Συμπλήρωσε τις σπουδές του στην Μένα, Μόναχο και Λειψία (1891-1893). Μορφή ακέραια και ηθική, με διαυγή πνευματικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη σκέψη, με πολυμάθεια, αρετή και φιλοπατρία. Συγκαταλέγεται στους προμάχους του Μακεδονικού αγώνα. Η συμβολή του στην πνευματική προετοιμασία της γενιάς του, για τη μεγάλη μάχη της εσωτερικής και εξωτερικής ελευθερίας της, υπήρξε πολυσήμαντη. Δίδαξε διευθυντής στην Αστική Σχολή Μελενίκου (1881-1882) και καθηγητής στο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης (1884-1885) και Σερρών (1885-1888). Γυμνασιάρχης δε στο ίδιο Γυμνάσιο (1888-1890), Αδριανούπολης (1893-1894), Μπάγκειο Κορυτσάς (1895-1896), πάλι Σερρών (1896-1900), Μαράσειο Φιλιππούπολης, διευθύνοντας ταυτόχρονα και τα Ζαρίφεια Διδασκαλεία, ως την ημέρα που ξεριζώθηκε ο ελληνικός πληθυσμός της περιοχής (1900-1906).

Ύστερα για τρίτη φορά στο Γυμνάσιο Σερρών, κατά την περίοδο της πιο σκληρής δοκιμασίας του Ελληνισμού της Μακεδονίας (1906-1908), μετά στο Παγκύπριο Λευκωσίας και στο Διδασκαλείο του (1908-1911), στη Θήβα (1911-1912), Λαμία (1912-1913), Αθήνα (καθηγητής) στο Α΄ Βαρβάκειο (αργότερα Γυμνάσιο Θηλέων) και στα εκπαιδευτήρια Μακρή (1913-1921), τέλος ξανά γυμνασιάρχης στο Παγκύπριο και διευθυντής του Διδασκαλείου του (1921-1924). Έγραψε διάφορες παιδαγωγικές και ιστορικές μελέτες (οι τελευταίες ιδιαίτερα πολύτιμες, γιατί αφορούσαν χαμένες πια σήμερα για τον Ελληνισμό πατρίδες), που έμειναν δυστυχώς ανέκδοτες. Μετέφρασε επίσης και σχολίασε πολλούς ξένους συγγραφείς, όπως το έργο: Psyche του Erwin Rhode κ.ά.

Ανάμεσα στις εργασίες του διακρίνονται οι πανηγυρικοί λόγοι, λυρικά υποδείγματα ύφους και καθαρού γλωσσικού αισθήματος, που εκφώνησε κατά καιρούς στις πόλεις όπου δίδαξε. Μερικοί απ' αυτούς τυπώθηκαν σε ξεχωριστά φυλλάδια ή σε τοπικές εφημερίδες και αναδημοσιεύτηκαν απ' το γιο του Αδριανό, συγκεντρωμένοι σ' ένα τόμο με τίτλο: Λόγοι εκπαιδευτικοί και πανηγυρικοί, Αθήνα 1966. Η γενέτειρα του Ηράκλεια τον τίμησε δίνοντας με ειδική τελετή το όνομα του σ' ένα κεντρικό δρόμο της, πού οδηγεί προς τα Εκπαιδευτήρια.

Στέργιος Βλάχβης: (1880 - 1948)

Ο Στέργιος Βλάχβης του Ιωάννου γεννήθηκε το 1880 στην Κάτω Τζουμαγιά (Ηράκλεια) Σερρών. Οργανώθηκε στην ένοπλη δράση από πολύ νωρίς. Αρχικά τέθηκε υπό τις γενικές οδηγίες του οπλαρχηγού Δούκα Γαϊτατζή. Στη συνέχεια συνεργάστηκε με το σώμα του οπλαρχηγού Παπαπασχάλη από τα Σακάφτσια (Λιβαδοχώρι). Μετά το θάνατο του οπλαρχηγού Αθανάσιου Χατζηπανταζή το 1906, ανέλαβε τη γενική αρχηγία στον τομέα ευθύνης των περιοχών Σερρών, Βισαλτίας, Κάτω Τζουμαγιάς, Ποροΐων, Κερκίνης, Σιντικής, Πετριτσίου και Μελενίκου. Εξουδετέρωσε τη Ρουμανική προπαγάνδα στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας.

Κατάφερε, επίσης να αντιμετωπίσει την ένοπλη δράση των Βουλγάρων κομιτατζήδων Σαντάνσκι, Σίτσο Άτσεφ, Ντόντσιο, Σαράφωφ, βοεβόδα Τάκα, Ντίνα Αραμπατζή και Μανούσωφ, που τρομοκρατούσαν τους Έλληνες στην περιοχή βόρεια των Σερρών.

Με τη βοήθεια του συλλόγου, οργάνωσε νέο αντάρτικο σώμα και επέστρεψε στη Μακεδονία και συγκεκριμένα στη Χαλκιδική με τελικό στόχο να ανακάμψει στην περιοχή Σερρών. Παρέμεινε για αρκετό καιρό στις περιοχές της Χαλκιδικής, του Λαγκαδά και Βερτίσκου, παρά τις εκκλήσεις του Διευθυντή του Εθνικού Κέντρου Σερρών, Δημοσθένη Φλωριά, να μεταβεί στη γενέτειρά του, όπου η κατάσταση ήταν κρισιμότερη. Αργότερα επέστρεψε στην περιοχή βόρεια των Σερρών όπου ανέλαβε εκ νέου δράση με το σώμα του κατά των Βουλγάρων κομιτατζήδων. Το 1908 έδρασε στις περιοχές Νιγρίτας και Κερκίνης. Στις 22 Ιουλίου του 1908 παρέδωσε τα όπλα σε κλίμα πανηγυρικό στις Σέρρες μετά τη χορήγηση γενικής αμνηστίας από τους Νεότουρκους. Συμμετείχε στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο όταν με την εθελοντική ομάδα του μπήκε πρώτος στη Νιγρίτα. Μετά την οριστική απελευθέρωση της γενέτειράς του (Ηράκλειας), διατέλεσε επί σειρά ετών δήμαρχος.

Ιωάννης Ν. Καπετάνης (1875- 24 Φεβρουαρίου 1913):

Ο Ιωάννης Καπετάνης γεννήθηκε το 1875 στην Κάτω Τζουμαγιά (Ηράκλεια) όπου και φοίτησε μέχρι το ημιγυμνάσιο. Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του ακολούθησε το επάγγελμα του δασκάλου. Στις αρχές του εικοστού αιώνα και κατά τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα, δίδαξε με κίνδυνο της ζωής του, ένεκα της δράσης του βουλγαρικού κομιτάτου, σε διάφορα χωριά της Μακεδονίας και της Ανατολικής Ρωμυλίας όπως το Ομαλό, η Βέτρινα (νυν Νέο Πετρίτσι), η Κερκίνη, το Σπάτοβο (νυν Κοίμηση), τα Καλά Δένδρα, το Ομούρ Μπέη (νυν Καστανοχώρι), το Δημητρίτσι και τα Στεφανινά.

Ταυτόχρονα, συμμετείχε ενεργά στον Μακεδονικό Αγώνα ως μέλος του ελληνικού κομιτάτου. Μάλιστα, κατά το 1906, στα Στεφανινά, όπου προτίμησε να διοριστεί για λόγους ασφαλείας έπειτα από προηγηθείσα απόπειρα των κομιτατζήδων κατά της ζωής του, απέκρυψε στην οικία του την ομάδα του συντοπίτη του και γνωστού μακεδονομάχου, Στέργιου Βλάχβη που αναζητούσε καταφύγιο από τα οθωμανικά καταδιωκτικά αποσπάσματα έπειτα από μια αντάρτικη επιχείρηση στο Καρατζάκιοϊ (νυν Μονοκκλησιά) Σερρών. Στις 24 Φεβρουαρίου του 1913 ο Καπετάνης αιχμαλωτίστηκε μαζί με άλλους εννιά Έλληνες πατριώτες από Βούλγαρους ένοπλους στο Δημητρίτσι και εκτελέστηκε έπειτα από φρικτά βασανιστήρια. Στη συνέχεια το πτώμα του πετάχτηκε στον ποταμό Στρυμόνα.

Ο Αθανάσιος Κηπουρός ή Φεγγαράς (1877 - 1934):

Ο Κηπουρός γεννήθηκε στην Ηράκλεια Σερρών (Κάτω Τζουμαγιά). Αφού πρώτα υπηρέτησε ως αντάρτης σε διάφορες ομάδες και αποτέλεσε το πρωτοπαλικάρο του αξιόλογου Σερραίου οπλαρχηγού Στέργιου Βλάχβη, εξελέχθηκε στο βασικότερο εκτελεστικό όργανο του ελληνικού Προξενείου Σερρών κατά την περίοδο 1904-1908 μέσα στις Σέρρες. Δραστηριοποιήθηκε στον αγώνα με το πολεμικό ψευδώνυμο Νάσος Φεγγαράς. Ιδιαίτερα μετά την σύλληψη από τους Τούρκους, πολλών αγωνιστών της Ηράκλειας, ο Αθανάσιος Κηπουρός έδρασε μεμονωμένα στην πόλη των Σερρών αποτελώντας το κυριότερο όπλο της ελληνικής πλευράς.

Οι αποστολές που αναλάμβανε και έφερνε εις πέρας κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες, δημιούργησαν έναν θρύλο γύρω από το όνομά του στον Ελληνικό πληθυσμό της Μακεδονίας αλλά και έναν θανάσιμο εχθρό για τους Βούλγαρους κομιτατζήδες. Οι αποστολές αυτές, πάντα μετά από διαταγή του ελληνικού Προξενείου Σερρών, ήταν αρκετές και σημαντικές. Ο Κηπουρός διακρίθηκε για την τόλμη, την ψυχραιμία αλλά και την σκληρότητα που επιδείκνυε.

Ο Αθανάσιος Κηπουρός έμεινε στην Ιστορία των Σερρών με το προσωνύμιο "ο ατρόμητος Νάσος Φεγγαράς". Χαρακτηρίστηκε ως ένας έντιμος πατριώτης που δρούσε αθόρυβα, πιστός στις προσταγές του καθήκοντος προς την πατρίδα. Θεωρείτο άριστος σκοπευτής, θαρραλέος, έξυπνος, τολμηρός, πειθαρχημένος, αποφασιστικός και διαθέτοντας παροιμιώδη ψυχραιμία και αυτοέλεγχο, αποτέλεσε το κυριότερο εκτελεστικό όργανο του Ελληνικού Προξενείου Σερρών σε όλη τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα. Απεβίωσε στην Ηράκλεια στις 24 Φεβρουαρίου του 1934. Για τις εξαιρετικές του υπηρεσίες η πατρίδα τίμησε τον Αθανάσιο Κηπουρό με το Αναμνηστικό Μετάλλιο Μακεδονικού Αγώνος και τον κατέγραψε στην επετηρίδα των μακεδονομάχων, στην κατηγορία των οργάνων Δευτέρας Τάξεως.

Αχιλλέας Παπαπέτρου (Σέρρες 2 Νοεμβρίου 1907 – Παρίσι 12 Αυγούστου 1997)

Ήταν Έλληνας θεωρητικός φυσικός με συνεισφορά στην Γενική Θεωρία της Σχετικότητας. Είναι γνωστός στον κόσμο της φυσικής από τις εξισώσεις Παπαπέτρου - Ντίξον (Papapetrou-Dixon equations), τις λύσεις Ματζούμπαρ - Παπαπέτρου (Majumdar-Papapetrou solutions) και τις συντεταγμένες Βάιλ - Λιούις - Παπαπέτρου (Weyl - Lewis - Papapetrou coordinates).

Εργαζόταν ο πατέρας του ως δάσκαλος. Η οικογένεια Παπαπέτρου αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τις Σέρρες, εξαιτίας του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, αλλά επέστρεψε μετά το πέρας του πολέμου. Ο Παπαπέτρου τέλειωσε το Γυμνάσιο το 1925 και μετακόμισε στην Αθήνα προκειμένου να σπουδάσει στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στο τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, από όπου και αποφοίτησε το 1930. Μετά την αποφοίτησή του, εργάστηκε στην Αθήνα για ένα διάστημα ως μηχανικός ενώ διορίστηκε βοηθός στην Έδρα των Μαθηματικών του ΕΜΠ.

Αρχικά το ερευνητικό του έργο ήταν πάνω στο αντικείμενο της φυσικής στερεάς κατάστασης. Το 1934 κατάφερε να βρει χρηματοδότηση, οπότε και μετακόμισε στην Στουτγκάρδη για να δουλέψει με τον καθηγητή Πωλ Έβαλντ (Paul Ewald). Το ερευνητικό του έργο υπό τον Έβαλντ ήταν πάνω στην δένδριτική ανάπτυξη των κρυστάλλων. Ο Παπαπέτρου, έστρεψε το ενδιαφέρον του προς το αντικείμενο της Σχετικότητας όσο ήταν ακόμα στην Στουτγκάρδη, όπου και γνώρισε τον Χέλμουτ Χόνλ (Helmut Hönl) με τον οποίο μελέτησαν τις εξισώσεις της κίνησης και του βαρυτικού πεδίου για φορτισμένα σωματίδια (με εφαρμογή στη δομή του ηλεκτρονίου) και την

μελέτη της βαρυτικής αλληλεπίδρασης μονοπόλου - διπόλου. Το 1935 απέκτησε το διδακτορικό του με την εργασία, «Συνθήκες σχηματισμού κρυστάλλων δενδριτικής μορφής», και επέστρεψε στην Ελλάδα για να διοριστεί ως επιμελητής στο τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών. Το 1939 εκλέχθηκε καθηγητής και τελικά διορίστηκε στην θέση αυτή το 1940, με καθυστέρηση ενός έτους.

Την περίοδο 1960-61 ο Παπαπέτρου την πέρασε στο Παρίσι στο ινστιτούτο (Henri Poincare), πράγμα το οποίο οδήγησε στην μόνιμη μετακίνησή του τελικά το 1962 στο Παρίσι ως Διευθυντής Ερευνών στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας (CNRS) της Γαλλίας όπου και παρέμεινε μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 1977. Το 1967 απέκτησε τη Γαλλική υπηκοότητα ενώ το 1975 έγινε διευθυντής του εργαστηρίου θεωρητικής φυσικής (Laboratoire de Physique Theorique) του ινστιτούτου Ανρί Πουανκαρέ. Ακόμα, ο Παπαπέτρου, υπήρξε επισκέπτης καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Πρίνστον (1964-65), το πανεπιστήμιο της Βιέννης (1970-71) και του πανεπιστημίου της Βοστώνης (1972) όπου οι διαλέξεις που παρέδωσε στην γενική σχετικότητα εκδόθηκαν μετά ως βιβλίο το 1974.

Ο Παπαπέτρου με τον χαρακτήρα του, κέρδισε την αγάπη και την εκτίμηση των συναδέλφων και των μαθητών του. Η φιλοξενία του ίδιου και της γυναίκας του, της Κούλας, την περίοδο που έζησαν στο Παρίσι είναι παροιμιώδης. Πέθανε στο Παρίσι στις 12 Αυγούστου 1997.

Ο Γιώργος Καφταντζής (22 Μαρτίου 1920 - 12 Μαρτίου 1998):

Γεννήθηκε στην Ηράκλεια Σερρών. Γόνος καλλιεργημένης οικογένειας, έχασε τον πατέρα του σε ηλικία 11 ετών. Ατίθασος και διαρκώς επαναστατημένος οργανώθηκε, μαθητής ακόμη, στην αριστερά. Το 1940 ο θάνατος της αδελφής του Ιωάννας έγινε αφορμή για να γράψει την πρώτη του ποιητική συλλογή Τα μοιρολόγια. Πήρε μέρος στη Μάχη της Κρήτης, από την οποία εμπνεύστηκε τις Δώδεκα μέρες, και ήταν κορυφαίο στέλεχος της ΕΠΟΝ (με το όνομα Μαλέας) στην Εθνική Αντίσταση, περίοδο που σφράγισε το λογοτεχνικό του έργο. Πρωτοστάτησε στο περιοδικό «Ξεκίνημα» του Εκπολιτιστικού Ομίλου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και αργότερα ίδρυσε περιοδεύοντα θίασο στο Βουνό (Δυτική Μακεδονία). Παντρεύτηκε την Αλκμήνη Σιμώτα και απέκτησαν δυο παιδιά. Έζησε και δικηγόρησε στις Σέρρες, την αγαπημένη του πόλη, όπου ανέπτυξε πλούσια κοινωνική και πολιτιστική δράση και δημιούργησε το τεράστιο (47 τίτλοι) συγγραφικό έργο του, ιστορικό, ποιητικό, πεζογραφικό, θεατρικό και πλήθος άρθρων σε περιοδικά και εφημερίδες. Ασχολήθηκε με τη ζωγραφική. Τα περισσότερα θεατρικά του έργα παρουσιάστηκαν επί σκηνής. Μέρος των ποιημάτων του μελοποιήθηκε. Η τηλεόραση του αφιέρωσε εκπομπές. Ο ίδιος και το έργο του τιμήθηκαν στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η πόλη του τον τίμησε δίνοντας το όνομά του σε κεντρική πλατεία, όπου στήθηκε ο ανδριάντας του.

Το έργο του:

- Μοιρολόγια, ποιήματα (1940, 1948)
- Ό,τι θέλει ο λαός, θεατρική επιθεώρηση (1944)
- Εαμική παρέλαση, θεατρική επιθεώρηση (1945)
- Ματωμένη γη, νουβέλα (1947)
- Σερραϊκές τρέλες, θεατρική επιθεώρηση 1950
- Ουράνια στάχια, ποιήματα 1952
- Η Ελληνίδα ψηφίζει, θεατρική επιθεώρηση 1953
- Δώδεκα μέρες, μυθιστόρημα 1955
- Το πανηγύρι της φωτιάς, ποιήματα 1959

- Δύσκολες χρονιές, ποιήματα 1959
- Η προίκα, μονόπρακτο 1960
- Η μπαλάντα του φεγγαριού, ποιήματα 1961
- Αναθήματα, ποιήματα 1966
- Ιστορία της πόλεως Σερρών και της περιφέρειας της (1967,1972,1996)
- Φυλές της περιφέρειας Σερρών, 1969
- Οι ελεγείες, ποιήματα 1971
- Σερραϊκή Προσωπογραφία, 1972
- Ιστορία της Ηράκλειας Ν. Σερρών, 1973
- Νίκος Μπελογιάννης, ποιήματα 1977
- Το πηγάδι, μονόπρακτο 1978
- Ο βασιλιάς και το σκουλήκι, μονόπρακτο 1978
- Τα δημοτικά τραγούδια του Ν. Σερρών, ανθολογία, 1978
- Το φονικό, μονόπρακτο (1979, 1990)
- Η σερραϊκή χρονογραφία του Παπασυναδινού, (1982, 1989)
- Τα δημοτικά τραγούδια του Ν. Σερρών, ανθολογία 1978
- Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης τον καιρό της Κατοχής, (1983, 1998)
- Τα παραλειπόμενα, ποιήματα 1985
- Οι Σέρρες άλλοτε και τώρα, αφιέρωμα 1985
- Τα ποιήματα (1940-1987)
- Τα νομίσματα της Αρχαίας Αμφίπολης, 1989
- Θέατρο στα βουνά της Δ. Μακεδονίας τον καιρό της Κατοχής 1990
- Η πύλη, μονόπρακτο 1990
- Τα διηγήματα Α', διηγήματα 1991
- Ορφέας Σερρών (1905-1991, 1991)
- Περίπλους, ποιήματα 1991
- Το πόδι του παγωνιού, ποιήματα 1992
- Ο λαβύρινθος, δίπρακτο 1992
- Ο ναός των Αγίων Θεοδώρων Σερρών, 1993
- Βιογραφικά-Εργογραφικά, αυτοβιογραφία, 1993
- 10 μονόπρακτα, 1997
- Η Ιερά Μονή της Βήσσανης, 1998
- Το ναζιστικό στρατόπεδο Παύλου Μελά Θεσσαλονίκης (1941-1944), (1999, 2001)
- Εμμανουήλ Παπάς, 1999
- Οι φωτογραφίες, ποιήματα 2000
- Το νέο εορτολόγιο, 2003

Μ.Γ.Σ. Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας Σερρών

Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας

Επίσημη ονομασία Μ.Γ.Σ. Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας

Ίδρυση 1928

Διάλυση 2012

Στάδιο Δημοτικό Στάδιο Ηράκλειας

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια:

Ο **Μορφωτικός Γυμναστικός Σύλλογος Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας Σερρών** ήταν αθλητικό ποδοσφαιρικό σωματείο της Ηράκλειας Σερρών με έτος ίδρυσης το 1928. Είχε συμμετοχές σε όλες τις εθνικές κατηγορίες πλην της Α' Εθνικής. Το 2014 μετά από 2 περιόδους απραξίας συγχωνεύτηκε με τον συμπολίτη Α.Ο. Κεσσάνη.

Ιστορία:

Ιδρύθηκε το 1928 από τη συγχώνευση προϋπάρχοντων συλλόγων της πόλης ("Μ.Γ.Σ. Ορφέας", "Ηρακλής", "Δυναμό")

Τη δεκαετία του 60 κάνει τις πρώτες του εμφανίσεις σε εθνικές κατηγορίες συμμετέχοντας στη Β' Εθνική τις περιόδους 1963-64 και 1964-65 και στην νεοϊδρυθείσα Γ' Εθνική το 1965-66 και 1966-67 φτάνοντας πολύ κοντά στην επιστροφή στη 2η κατηγορία. Με τη δικτατορία και την κατάργηση της Γ' Εθνικής καταγράφει συμμετοχές στα Ειδικά πρωταθλήματα ανόδου στη Β' Εθνική, το 1969, 1970 και 1975.

Επανεμφανίζεται σχεδόν 20 χρόνια αργότερα, στη Δ' Εθνική πια, για 2 περιόδους από 1990-1992^[2]. Το 1999 και το 2000 κατακτά το πρωτάθλημα της ΕΠΣ Σερρών αλλά έχει επανέλθει ο θεσμός των ειδικών πρωταθλημάτων ανόδου στο περιφερειακό πρωτάθλημα. Το 1999 δεν τα καταφέρνει αλλά το 2000 κερδίζει την άνοδο στη Δ' Εθνική όπου παραμένει για 10 συνεχόμενες σεζόν.

Το 2010 κατάφερε να ανέβει στην Γ' Εθνική, κατακτώντας το πρωτάθλημα Δ' Εθνικής του 1ου ομίλου την σεζόν 2009-10 ενώ ήταν μια από τις ελάχιστες ομάδες παγκοσμίως που γνώρισε την μοναδική εντός έδρας ήττα της σε όλη την σεζόν από τη Δόξα Πετρούσας, με γκολ που προήλθε από πέναλτι ενώ παράλληλα σε κανένα άλλο παιχνίδι εντός έδρας δεν δέχθηκε κάποιο γκολ.

Την περίοδο 2011-12 υποβιβάστηκε από την Γ' Εθνική έπειτα από αγώνα κατάταξης με την Προοδευτική. Τις επόμενες 2 περιόδους δε συμμετείχε σε κανένα πρωτάθλημα και το 2014 συγχωνεύτηκε με την άλλη ομάδα της Ηράκλειας, τον Α.Ο. Κεσσάνης, δημιουργώντας την Ηράκλεια 2014 (ή Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας-Κεσσάνης) που το 2014-15 και 2015-16 συμμετέχει στη Β' κατηγορία της ΕΠΣ Σερρών.

Από το βιβλίο '80 χρόνια Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας' :

Ιστορικό:

Η χρονολογία ίδρυσης του 'Μέγα Αλέξανδρου' σύμφωνα με τα γραπτά και προφορικά στοιχεία που έχουμε από τους παλαιότερους, το 1928, βρίσκει την Ηράκλεια ακόμα στις 'παράγκες', όπου ζούσαν οι πρόγονοί μας μετά την επιστροφή από την ομηρία των Βουλγάρων, το 1918.

Επομένως είναι το λιγότερο γενναία για να χαρακτηρίσουμε την πρωτοβουλία των Ηρακλειωτών, εν μέσω κακουχιών και στερήσεων, να ασχοληθούν πέραν του αγώνα για επιβίωση και με αγώνες που είχαν σχέση με τον αθλητισμό και τον πολιτισμό, ιδρύοντας συλλόγους και ενισχύοντας έτσι το αίσθημα για κοινή δράση και συμμετοχή, που τόσο πολύ ανάγκη το είχαν οι καιροί εκείνοι .

Καταρχήν ιδρύεται ο 'ΟΡΦΕΑΣ' σαν μουσικός και γυμναστικός σύλλογος και συνέχεια αυτού υπήρξε ο 'ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ' ο οποίος και αποτέλεσε το πρώτο κύτταρο από το οποίο αναπτύχθηκε ο αθλητικός οργανισμός του τόπου.

Ακολούθησαν πόλεμοι, κατοχή, καταστροφές με συνέπεια να χαθούν έγγραφα και καταστατικά, ενώ παράλληλα άρχισαν να εμφανίζονται ποδοσφαιρικές ομάδες στις γειτονίες της Ηράκλειας, όπως 'ΗΡΑΚΛΗΣ', 'ΔΥΝΑΜΟ', και άλλες, οι οποίες διατήρησαν το ενδιαφέρον των φιλάθλων για το ποδόσφαιρο, αλλά συγχρόνως υπήρξαν και αφορμή για φανατισμούς και συγκρούσεις.

Φαίνεται ότι ήταν η κατάλληλη εποχή για συνένωση όλων των δυνάμεων της τοπικής κοινωνίας και πράγματι με πρωτοβουλία του Θωμά Γούσιου, έγινε το νέο καταστατικό του 'ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ', το οποίο κατέθεσαν τότε ιδιοχείρως στο Πρωτοδικείο Σερρών ο Ηλίας Σαμαράς και ο Παναγιώτης Γούσιος.

Με το πέρασμα του χρόνου η ομάδα αυτή ανέπτυξε αξιόλογη δράση και γρήγορα η πορεία της οδήγησε τη φήμη της και έξω από τα όρια του Νομού.

Ο 'ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ' υπήρξε το επίκεντρο του ενδιαφέροντος πολλών στοιχείων. Διοικητικοί παράγοντες που δούλεψαν με πάθος και όρεξη - πολλοί από αυτούς 'έφυγαν' πλέον, αλλά δεν ξεχάστηκαν - ποδοσφαιριστές που ίδρυσαν και μάτωσαν για τη φανέλα του 'ΜΕΓΑ', φίλαθλοι και οπαδοί που κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες στήριξαν την ομάδα του τόπου τους και συνέβαλλαν σε πολλές επιτυχίες, όχι μόνο σε τοπικό αλλά και σε σερραϊκό επίπεδο.

Η πορεία της ομάδος, υπήρξε πορεία αναγνώρισης και δόξας. Έπαιξε σε όλες τις κατηγορίες ποδοσφαίρου πλην της Α' Εθνικής. Ξεκίνησε από τα τοπικά πρωταθλήματα, πήρε μέρος σε Πρωταθλήματα Γ' και Β' Εθνικής, πήρε πρωταθλήματα και κύπελλα,

γέννησε χαρές και λύπες, πήγε και πάνω και κάτω, όπως άλλωστε γίνεται με όλες τις ομάδες που έχουν σαν κύριο στόχο το 'ευ αγωνίζεσθαι'.

Ο 'ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ' υπήρξε – και είναι ακόμη - το κέντρο του ενδιαφέροντος των ποδοσφαιρόφιλων της Ηράκλειας και της περιοχής της.

Μέσα από την οργάνωση, την πειθαρχία και τη σταθερή πορεία αυτής της ομάδας, αναδείχτηκαν ποδοσφαιρικά ταλέντα που δόξασαν την ομάδα και που πολλά από αυτά εξελίχθηκαν και πιο πέρα.

Ο 'ΜΕΓΑΣ' έδωσε πολλούς καλούς παίκτες σε μεγάλες ομάδες, όπως σε Π.Α.Ο.Κ., Ηρακλή Θεσ/νίκης, Πανσερραϊκό, Δόξα Δράμας, Απόλλωνα Καλαμαριάς, Απόλλωνα Αθηνών κ.τ.λ., όπως και ποδοσφαιριστή σε Εθνική ομάδα. Παράλληλα αξιοποίησε αρκετά ταλέντα της περιοχής, δίνοντας ευκαιρίες και λειτουργώντας σε συνθήκες προετοιμασίας και άθλησης που πάντα ήταν από τις ιδανικότερες. Και εν πάση περιπτώσει υπήρξε πάντα ένα σωματείο που μπορούσε να έχει ικανούς διοικητικούς παράγοντες, πλούσιο αθλητικό υλικό και πολυπληθής φιλάθλους που με κάθε τρόπο ενέτειναν κάθε προσπάθεια.

Ένα σωματείο που είναι από τους λίγους φορείς του τόπου μας, που έκαναν γνωστή την Ηράκλεια σε κάθε γωνιά της πατρίδας μας.

Και ο 'ΜΕΓΑΣ' του σήμερα; Ποια είναι η ταυτότητα και οι στόχοι του;

Όπως είναι γνωστό, η ομάδα είχε μια 10ετή και πλέον σταθερή παρουσία στη Δ' Εθνική. *Ωστόσο σήμερα βρίσκεται στην Ανώτερη κατηγορία της Ε.Π.Σ. Σερρών (Α2) και παλεύει τη φετινή σεζόν (2016-2017) για την άνοδό της στην Επίλεκτη κατηγορία (Α1) (προστέθηκε από τους μαθητές).* Ο όποιος ψυχολογικός κορεσμός συσσωρεύτηκε με την πάροδο του χρόνου, φαίνεται ότι ξεπερνιέται.

Τελευταία η ομάδα δεν κρύβει πλέον τις φιλοδοξίες της για κάτι παραπάνω και με βάση αυτήν την επιλογή εργάζεται. Και παράλληλα εργάζεται σοβαρά και προς τον τομέα των Τμημάτων Υποδομής, που αποτελούν τη φωλιά όπου εκκολάπτονται οι ποδοσφαιρικοί νεοσσοί. Ο 'ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ' με σωστή διαχείριση, επιλογή στόχων και μεθόδων, φιλοδοξεί να είναι -εκτός από μια ομάδα που δίνει αγώνες και κερδίζει ή χάνει- και ένα εργαστήριο όπου διαμορφώνονται οι ψυχές και οι χαρακτήρες των νέων.

Ούτως ή άλλως ο 'ΜΕΓΑΣ' της Ηράκλειας είναι - και πρέπει να είναι - πάνω από πρόσωπα, καταστάσεις, πολιτικές και «κρίσεις» συνειδήσεων εντός και εκτός εισαγωγικών. Ο 'ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ' είναι ένα κομμάτι από το μεγάλο παραμύθι του τόπου μας και γι' αυτό ανήκει στην Ιστορία, από την οποία και μόνο κρίνονται καταστάσεις και άνθρωποι.

Ο 'ΜΕΓΑΣ' ο οποιοσδήποτε 'Μέγας' σ' όλη την Ελλάδα ας είναι ένας φάρος, ένα κίνητρο και μια δύναμη που μπορεί να αντιπαλέψει την κοινωνική αδιαφορία.

Επιτεύγματα:

15 χρόνια παρουσίας στη Δ' Εθνική

1987-1988

1990-1993

1999-2010

Κυπελλούχος Νομού Σερρών

1973-1974

Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας – Αθλητικός Όμιλος Νιγρίτας 3-0

(Ρίζος Σαδίκης)

1988-1989

Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας – Σέρρες 1985 2-2 (4-2 Πέναλτι)

(Χριστόφορος Κωφίδης)

2005-2006

Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας – Εθνικός Σιδηροκάστρου 3-0 (Α.Α.)

(Μπάμπης Χατζόπουλος)

2007-2008

Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας – Βισαλτιακός Νιγρίτας 2-2 (4-2 Πέναλτι)

(Γιώργος Μάλλιος)

Φιναλίστ Κυπέλλου Νομού Σερρών

1971-1972

Εθνικός Σιδηροκάστρου - **Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας 1-1** (3-1 Πέναλτι)
(Ρίζος Σαδίκης)

2001-2002

Απόλλων Παραλιμνίου - **Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας 0-0** (1-0 Παράταση)
(Γιάννης Γεωργιάδης)

2002-2003

Βισαλτιακός Νιγρίτας - **Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας 2-0**
(Παύλος Δημητρίου)

2006-2007

Οδυσσεάς Αναγέννησης - **Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας 3-0**
(Μίλτος Δουλγέρης)

Πηγές:

Ιστοσελίδα: <https://el.wikipedia.org/wiki/>

Βιβλίο: 80 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ

Η Ιστοσελίδα Των Ακαδημιών:

<http://megasfc-academy.blogspot.gr/>

Μαθητές:

**Χρήστος Κουρέας
Ρίζος Σαδίκης**

Παράδοση

Οι ιστορίες των παππούδων

“Μην εμπιστεύεσαι σε κανέναν”

Σ’ ένα όμορφο σπίτι ψηλά στο βουνό, ζούσε η μικρή Αγλαΐα. Η Αγλαΐα ήταν ένα κορίτσι 10 ετών γεμάτο χαρά και μεράκι να πραγματοποιήσει τα όνειρα της, το μόνο της ελάττωμα ήταν ότι δεν σκεφτόταν πριν μιλήσει. Μία μέρα στο σχολείο, την ώρα της γλώσσας τα παιδιά συζητούσαν σχετικά για το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης και τις επιπτώσεις που έχει στις ζωές μας. Η μικρή Αγλαΐα αυθόρμητη και παρορμητική καθώς ήταν άρχισε να λέει όλες τις δυσκολίες που περνούσαν και το πόσο δύσκολο ήταν να τα βγάλει κανείς πέρα σ αυτούς τους άθλιους καιρούς!. Το ίδιο πρωινό η κυρία της Αγλαΐας η δεσποινίς Αφροδίτη, πήγε για επίσκεψη στο σπίτι της κυρίας Φροσύνης όπου ήταν γειτόνισσα της για να πιουν το πρωινό τους καφεδάκι. Εκεί που μιλούσαν, ξαφνικά η Αφροσύνη της ανέφερε για το ποσό δύσκολα τα έβγαζε πέρα τώρα που ο γιος της είχε μείνει άνεργος.. τότε η δασκάλα της είπε ότι όλοι περνούν δυσκολίες αυτόν τον άθλιο καιρό .. της είπε ότι αυτό της το είπε και ένα κορίτσι στο σχολείο καθώς ακόμη τόνισε τον παρορμητισμό της αφού της αποκάλυψε ακόμα και που φύλαγαν τα χρήματα τους. Εκείνη τη στιγμή, ξάφνου, περνά από κει ο γιος της γειτόνισσα ο οποίος είχε άμεση ανάγκη χρήματα.. όταν άκουσε λοιπόν το μέρος έφυγε σαν σίφουνας για να τα βρει. Την επόμενη μέρα, η Αγλαΐα πήγε με κλάματα στο σχολείο μαμά της λίγο πριν φύγει από το σπίτι της ρώτησε αν είχε πει αυτή σε κάποιον που έκρυβαν τα χρήματα... τότε η μικρή κατάλαβε ότι είχε κάνει μια τεραστία χαζομάρα.. !!

“Το σημειωματάριο”

Κάποτε ήταν ο γιος ενός πολύ πλούσιου ανθρώπου στο κολέγιο και κόντευε να τελειώσει. Ο πατέρας του, του είχε υποσχεθεί πως όταν έφτανε στην αποφοίτηση θα του έπαιρνε σαν δώρο ό,τι εκείνος ήθελε. Πράγματι, ο γιος, που δεν είχε στερηθεί ποτέ τίποτα, έφτασε στην αποφοίτηση και ζήτησε ένα ολοκαίνουριο και πανάκριβο αυτοκίνητο.

Το επόμενο πρωί ο πατέρας τον κάλεσε στο γραφείο του για να του δώσει το δώρο του. Προς μεγάλη έκπληξη του γιου, ο πατέρας του, του έδωσε ένα μικρό τυλιγμένο πακέτο. Ανοίγοντας το περιτύλιγμα, ο γιος αντίκρισε ένα πανέμορφο δερματόδετο σημειωματάριο μαζί με μια υπέροχη χειροποίητη πένα. Δεν φάνηκε όμως να ενθουσιάζεται... εξοργίστηκε τόσο πολύ που πέταξε με δύναμη το δώρο του πατέρα του στο πάτωμα και έφυγε, χτυπώντας την πόρτα πίσω του και φωνάζοντας: «Κράτα το σημειωματάριο εσύ, θα πάρω το αυτοκίνητο μόνος μου, δεν σε έχω ανάγκη παλιοτσιγγούνη»! Ο θυμός του γιου ήταν τόσο έντονος που έφυγε από το σπίτι και έκανε χρόνια να δει τον πατέρα του. Έπιασε μια καλή δουλειά μετά τις σπουδές του, βγάζοντας πολλά χρήματα και πήρε μόνος του το αμάξι που ήθελε. Μεγαλώνοντας όμως κάτι άλλαζε μέσα του και μετάνιωνε για την πράξη του. Σκεφτόταν, λοιπόν, να βρει ξανά τον πατέρα του και να του ζητήσει συγγνώμη. Δυστυχώς, όμως, πριν προλάβει να το κάνει, ο πατέρας του πέθανε. Βαθιά θλιμμένος, γύρισε στο πατρικό του σπίτι για την κηδεία και αποφάσισε να μείνει εκεί το βράδυ. Καθώς οι σκέψεις και οι μνήμες περνούσαν από το μυαλό του, ψαχούλευε τα προσωπικά αντικείμενα του πατέρα του με ένα στενάχωρο χαμόγελο στα χείλη του. Κοιτάζοντας φωτογραφίες και διάφορα πράγματα του παρελθόντος, έπεσε πάνω σε εκείνο το σημειωματάριο που του είχε χαρίσει ο πατέρας του. Το άνοιξε, λοιπόν, και με μεγάλη του έκπληξη, έπεσαν ένα ζευγάρι κλειδιά από τις σελίδες του. Στη σελίδα που ήταν τα κλειδιά, ο πατέρας του είχε γράψει :«*Σου αγόρασα το αυτοκίνητο που ήθελες, αλλά το πραγματικό δώρο μου είναι αυτό το σημειωματάριο. Όπως*

βλέπεις, οι σελίδες του είναι κενές και η πένα αχρησιμοποίητη. Αυτό συμβαίνει γιατί σε περιμένουν να γράψεις εσύ ο ίδιος την ιστορία της ζωής σου. Μην στηρίζεσαι σε κανενός τις δυνάμεις πέρα από τις δικές σου. Θα πέσεις πολλές φορές στη ζωή σου. Δεν θα το αποτρέψω αυτό. Το μόνο που μπορώ να κάνω είναι να είμαι δίπλα σου να σε σηκώσω μέχρι να μπορέσεις να σηκώνεσαι μόνος σου, όπως όταν ήσουν μικρός. Σε αγαπώ πολύ... ο πατέρας σου».

“Η καλοσύνη”

Μια φορά και ένα καιρό ήταν ένας παππούς ο οποίος πήγαινε στο σπίτι του με τα πόδια. Όταν πέρασε από δίπλα του ένας με μεγάλο αυτοκίνητο και είδε ότι ο παππούς τον σταμάτησε αδιαφόρησε και συνέχισε τον δρόμο του. Αμέσως μετά πέρασε ένας νέος με μία σακαράκα. Όταν ο παππούς τον σταμάτησε ο νέος τον πήρε μαζί του και του είπε : *“Δες μπάρμπα τόσο πλούσιος με μεγάλο αμάξι και δεν σε πήρε και εγώ με μία μικρή και παλιά σακαράκα σε βοήθησα, γιατί άραγε ο θεός δεν μου έδωσε και μένα τόσο πλούτο και να έδωσε σ αυτόν; Τότε ο γέρος του αποκρίθηκε μπορεί σε σ αυτόν να έδωσε πλούτο αλλά σε σένα έδωσε πλούσια καρδιά”*

Παραδοσιακές συνταγές

Γαλατόπιτα

Υλικά

- ½ φλιτζάνι βούτυρο, 2 λίτρα φρέσκο γάλα
- 2½ φλιτζάνια ζάχαρη, 6 αυγά
- 5 βανίλιες, ξύσμα από ένα λεμόνι
- 2 κουταλιές βούτυρο γάλακτος
- 2/3 φλιτζανιού αλεύρι
- 1 φλιτζάνι σιμιγδάλι ψιλό
- 1/4 κουταλάκι αλάτι
- 2 κουταλιές σούπας κανέλα τριμμένη
- ½ πακέτο φύλλο κρούστας

Εκτέλεση

Σε μια κατσαρόλα ζεσταίνουμε το γάλα. Σ' ένα μπολ ρίχνουμε τα αυγά, 2 φλιτζάνια ζάχαρη, τις βανίλιες, το ξύσμα λεμονιού και τα χτυπάτε πολύ καλά με το μίξερ για 5-7 λεπτά. Κατόπιν προσθέτουμε το αλεύρι, το σιμιγδάλι, το βούτυρο και το αλάτι και ανακατεύουμε να ενωθούν. Από το γάλα που έχουμε ζεστάνει ρίχνουμε με την κουτάλα 3 κουταλιές συνεχίζοντας το ανακάτεμα. Κατόπιν αδειάζουμε το μίγμα στο υπόλοιπο γάλα και ανακατεύουμε συνέχεια σε χαμηλή φωτιά μέχρι να πήξει. Στη συνέχεια σε ένα μπολ ανακατεύουμε μισό φλιτζάνι ζάχαρη με την κανέλα. Βουτυρώνουμε ένα μεγάλο ταψί, στρώνουμε ένα ένα τα φύλλα βουτυρωμένα και πασπαλισμένα το καθένα από το μίγμα της ζάχαρης με την κανέλα. Όταν στρώσουμε τα μισά φύλλα, αδειάζουμε την κρέμα και τη σκεπάζουμε με τα υπόλοιπα φύλλα, βουτυρώνοντάς τα και πασπαλίζοντάς τα με κανέλα και ζάχαρη. Μόλις στρώσουμε το τελευταίο φύλλο, το βουτυρώνουμε, χαράζουμε το γλυκό σε κομμάτια και ψήνουμε στους 170°-180°C σε προθερμασμένο φούρνο για 45-50 λεπτά μέχρι να ροδοψηθεί το φύλλο

Τυρόπιτα

Υλικά

- 200 γραμμάρια φέτα (σε κομματάκια)
- 100 γραμμάρια τυρί γραβιέρα γλυκιά τριμμένη
- 150 γραμμάρια κασέρι τριμμένο
- 200 γραμμάρια τυρί κρέμα
- 1 φλιτζανάκι σιμιγδάλι ψιλό
- 1½ φλιτζάνι γάλα φρέσκο

- 4 αυγά
- 1 πακέτο φύλλο κρούστας ή δύο φύλλα σφολιάτας
- φυτικό βούτυρο ή καλαμποκέλαιο για την επάλειψη

Εκτέλεση

Σε μια μικρή κατσαρόλα ζεσταίνουμε το γάλα, ρίχνουμε το σιμιγδάλι και ανακατεύουμε μέχρι να πήξει και να γίνει μια όχι πολύ πηχτή κρέμα. Σ' ένα μπολ ρίχνουμε τα αυγά, την κρέμα τυριού, τα χτυπάμε να ενωθούν, τα αδειάζουμε στην κρέμα, τα ανακατεύουμε καλά προσθέτοντας και τα υπόλοιπα τυριά. Κατόπιν βουτυρώνουμε ένα ταψί, στρώνουμε τα μισά φύλλα, αφού τα βουτυρώσουμε ένα ένα, και αδειάζουμε το μίγμα. Στρώνουμε από πάνω τα υπόλοιπα φύλλα, βουτυρωμένα και αυτά, χαράζουμε την πίτα σε κομμάτια και την ψήνουμε σε προθερμασμένο φούρνο στους 180°C για 45-50 λεπτά μέχρι να ροδοψηθεί. (Αν χρησιμοποιήσουμε σφολιάτα, δεν χρειάζεται να βουτυρώσουμε τα φύλλα. Αλείφουμε απλά την επιφάνειά τους με λίγο γάλα και ψήνουμε την πίτα.)

Τζιγεροσαρμάς ή παπούδα

Στις Σέρρες ο τζιγεροσαρμάς ή παπούδα τρώγεται παραδοσιακά την ημέρα της Ανάστασης!

Υλικά

- 1 συκωταριά
- 2 1/2 κούπες ρύζι Καρολίνα
- 2 μπόλιες/σκέπες
- 3 ματσάκια φρέσκο κρεμμυδάκι
- Φρέσκο δυόσμο ψιλοκομμένο
- Αλάτι
- Πιπέρι
- Κόλιανδρο

Εκτέλεση

Βράζουμε για 15 λεπτά τη συκωταριά και αφαιρούμε τον αφρό που βγάζει. Την κόβουμε σε μικρά κομματάκια, δίχως να πετάξουμε το ζουμάκι στο οποίο έβρασε. Στη συνέχεια ψιλοκόβουμε τα 3 ματσάκια φρέσκο κρεμμυδάκι. Σε ένα μεγάλο τηγάνι σοτάρουμε τα κρεμμυδάκια με ελαιόλαδο, μετά ρίχνουμε τα συκωτάκια, το ρύζι, το δυόσμο, το αλάτι, το πιπέρι, τον κόλιανδρο και λίγο λίγο το ζουμάκι στο οποίο έβρασε η συκωταριά. Μετά από λίγα λεπτά όταν θα έχει πιει τα ζουμάκια του κατεβάζουμε από τη φωτιά και περιμένουμε λίγο να κρυώσει, σε θερμοκρασία δωματίου.

Ζεσταίνουμε λίγο νερό και βουτάμε τη μπόλια για να ανοίξει πιο εύκολα, και γεμίζουμε μια κουταλιά περίπου γέμιση σε κάθε κομματάκι μπόλιας. Από την απλωμένη μπόλια βγαίνουν 3-4 τζιγεροσαρμάδες.

Παρόν και Μέλλον

Βιολογικά προϊόντα των Σερρών

Βουβαλίσιο κρέας

Γύρω από τη λίμνη Κερκίνη ζουν σήμερα τα περισσότερα βουβάλια της χώρας.

Ζώο έλξης και γαλακτοπαραγωγής πολύ καλά προσαρμοσμένο στους υγροτόπους ο νεροβούβαλος ήταν παλιότερα κοινός σε Μακεδονία, Θράκη και Θεσσαλία.

Τη δεκαετία του '50 υπήρχαν σε όλη τη χώρα περί τα 75.000 ζώα αλλά το 1992 είχαν μειωθεί σε μόλις 600. Στα τέλη της δεκαετίας του '90 οι εναπομείναντες πληθυσμοί εντάχθηκαν σ' ένα πρόγραμμα διατήρησης ως σπάνια φυλή αγροτικών ζώων που κινδυνεύει με εξαφάνιση κι από τότε ο πληθυσμός τους άρχισε να ανακάμπτει.

Σήμερα, υπάρχουν περίπου 2000 νεροβούβαλοι σε όλη την Ελλάδα εκ των οποίων οι 1.600 πέριξ της Κερκίνης. Τα βουβάλια, άγνωστα στο ευρύ κοινό, ξεχωρίζουν για τη νοστιμιά και τη θρεπτική αξία του κρέατος, που αποτελεί πλούσια πηγή σιδήρου, φωσφόρου και βιταμίνης Α. Το βουβάλι είναι ένα ζώο που αγαπά το νερό, καθώς είναι ο καλύτερος κολυμβητής στο είδος του. Τα ζώα μας ζουν πλάι στη λίμνη, περνάνε μεγάλο μέρος της ημέρας μέσα στα νερά της και τρέφονται με αυτοφυή φυτά της περιοχής βασικό, στοιχείο που συμβάλει στην ποιότητα του κρέατος. Οι βούβαλοι, ή αλλιώς νεροβούβαλοι, αποτελούν μέρος της πανίδας στη λίμνη Κερκίνη και εκτρέφονται, μεγαλώνουν και αναπαράγονται σε φυσικές συνθήκες.

Βουβαλίσιο γάλα

Το βουβαλίσιο γάλα έχει ευεργετικές συνέπειες στον ανθρώπινο οργανισμό, ιδιαίτερα σε όσους έχουν προβλήματα αλλεργιών, ψωρίασης, εκζέματα ή δυσανεξία στην λακτόζη. Το φρέσκο γάλα ειδικά συνιστάται ως τροφή αδύνατων και ασθενών ανθρώπων. Είναι απόλυτο υγιεινό γιατί τα βουβάλια ευδοκιμούν χωρίς την ανάγκη ζωοτροφών ή αντιβιοτικών, ενώ γρασίδι, τριφύλλι και άχυρο αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος της διατροφής τους. Από το γάλα του βουβάλου παράγεται ποικιλία προϊόντων, όπως γιαούρτι, διάφορα είδη τυριών, παγωτό και συμπυκνωμένο γάλα. Είναι ιδιαίτερα κατάλληλο για επεξεργασία επειδή έχει μεγαλύτερη πυκνότητα και προσφέρεται για τυροκόμηση, ακόμη και σε οικογενειακής μορφής εκμεταλλεύσεις. Για την παραγωγή 1 kg τυριού απαιτούνται 8 kg αγελαδινού γάλακτος, ενώ μόνο 5 kg γάλακτος βουβάλου. Τα αντίστοιχα ποσά για την παρασκευή 1 kg βουτύρου είναι 14 έναντι 10 kg. Ενώ το γάλα του βουβάλου έχει μεγάλη ζήτηση για την παραγωγή μαλακών τυριών, δεν είναι ιδιαίτερα επιθυμητό για την παρασκευή σκληρών τυριών τύπου cheddar ή gouda. Επιπλέον χειροποίητα ζυμαρικά και τραχανάς από βουβαλίσιο γάλα, λουκάνικα από βουβαλίσιο κρέας και ο μέγας μεζές για τσίπουρο, ο τρομερός καβουρμάς.

Φιστίκια Αμμουδιάς

Έντονο ενδιαφέρον παρατηρείται το τελευταίο χρονικό διάστημα για την καλλιέργεια και παραγωγή αράπικου φιστικιού σε αυτό το μικρό αγροτικό χωριό των Σερρών. Οι παραγωγοί των Σερρών δειλά αλλά με αγάπη προχώρησαν σε αυτή τη νέα καλλιέργεια και σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα κατάφεραν να κάνουν το χωριό πανελλαδικά γνωστό για τα εξαιρετικής ποιότητας φιστίκια που παράγουν. Κόντρα στην κρίση κάθε παραγωγός των Σερρών στρέφεται με φροντίδα στην παραγωγή αυτού του ευλογημένου καρπού με τα τόσα οφέλη.

Συνέντευξη: Η εταιρεία “Παγωτά Μέλισσα”, Αφοι Λαγκάζαλη

Την Παρασκευή 24/2/2017 επισκεφτήκαμε την κ. Αναστασία Μανικάκη στο χώρο του σχολείου για να μας μιλήσει για την επιχείρηση που ανήκει στην οικογένειά της, τα ΠΑΓΩΤΑ ΜΕΛΙΣΣΑ. Την ευχαριστούμε πολύ που μας αφιέρωσε τον χρόνο της και με προθυμία απάντησε σε όλα τα ερωτήματά μας.

Μέτσιου Ναταλία και Χίτζος Γεώργιος

1. Πότε ιδρύθηκε η εταιρία και από ποιόν;

Η εταιρία είναι οικογενειακή ιδρύθηκε από τον Ιωάννη Λαγκάζαλη το 1934 και τώρα έχει περάσει στους γιους του.

2. Πόσα άτομα ασχολούνται στην επιχείρηση;

Στην επιχείρηση απασχολούνται 5 άτομα.

3. Τι παράγεται ;

Τα προϊόντα που παράγουμε είναι παγωτά σε διαφορές γεύσεις και είδη: χύμα, τυποποιημένα, συσκευασμένα, χονδρική και λιανική.

Εκτός από παγωτά παράγουμε και πάγο σε θρύμμα και κανονικό.

4. Πως φτιάχνονται (με τι υλικά);

Τα συστατικά που χρησιμοποιούν για να φτιάξουν τα παγωτά είναι:

- Γάλα
- Ζάχαρη
- Αυγά
- Φρουκτόζη
- Γλυκόζη
- Βανίλια
- Σταθεροποιητές
- Διάφορες πάστες παγωτού

5. Λειτουργεί όλο το χρόνο;

Η επιχείρηση λειτουργεί όλο το χρόνο για τον πάγο. Ενώ τα παγωτά είναι εποχιακά.

6. Σκέφτεστε να τα παράγεται και στην υπόλοιπη Ελλάδα;

Έχουμε δημιουργήσει ένα καινούργιο εργοστάσιο πρόσφατα και προσπαθούμε να επεκταθούμε και πέρα από τον νομό Σερρών.

7. Πως επηρέασε η κρίση την επιχείρησή σας;

Όπως όλες οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα και τα παγωτά ΜΕΛΙΣΣΑ επηρεάστηκαν από την κρίση αρκετά και δεν έχουμε βγει τελείως από το αδιέξοδο της. Προσπαθούμε να ορθοποδήσουμε όπως πολλά εκατομμύρια άτομα.

8. Ποια είναι τα μελλοντικά σχέδια για την επιχείρησή;

Τα μελλοντικά σχέδια για την επιχείρησή μας είναι να βγάλουμε καινούργια προϊόντα και να επεκταθούμε πέρα από το Νόμο Σερρών.

Συνέντευξη: Η εταιρία επεξεργασίας φιστικιού «Ελληνικός Καρπός»

Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 18/02/2017 στο εργοστάσιο της Οικογένειας Αγριανίδη στην Αμμουδιά Σερρών. Τη συνέντευξη παραχώρησε η κόρη της οικογένειας Τασούλα Αγριανίδου. Ευχαριστούμε για την προθυμία της να απαντήσει σε όλες μας τις ερωτήσεις, να μας δώσει πολλές και σημαντικές πληροφορίες και να μας διαθέσει τον χρόνο της.

Ταουσάνη Ειρήνη Τζαμπάζη Κατερίνα

1. Πως ονομάζεται η επιχείρησή σας και πότε ιδρύθηκε;

Αυτή την στιγμή λέγεται «Ελληνικός Καρπός». Ξεκίνησε το 2000 και το 2004 βγήκε στην αγορά με το όνομα «Ο παραγωγός των Σερρών». Τα τελευταία χρόνια το αλλάξαμε και έγινε «Ελληνικός Καρπός».

2. Τι προϊόντα παράγεται με συστατικό το φιστίκι;

Παράγουμε φιστίκι (ψημένο) αλατισμένο και ανάλατο .

Φιστίκι τηγανισμένο το γνωστό Πίνατς με γεύση αλάτι και barbeque. Επίσης από φιστίκι παράγουμε φιστικοβούτυρο σε πέντε γεύσεις οι οποίες είναι:

- α. απλό
- β. με κομμάτια φιστικιού
- γ. πραλίνα φιστικιού
- δ. μέλι
- ε. καραμέλα.

Επιπλέον κάνουμε παστέλια 2 είδη

- α. με φιστικοβούτυρο, μέλι και φιστίκι
- β. με σουσάμι, μέλι και φιστικοβούτυρο.

3. Τι υλικά χρησιμοποιείτε για την παρασκευή των προϊόντων;

Για την παρασκευή του φιστικοβούτυρου δεν χρησιμοποιούμε τίποτα μόνο φιστίκι ανάλατο ψημένο και για τα υπόλοιπα ανάλογα με την γεύση προσθέτουμε σοκολάτα, καραμέλα κ.α.

4. Ποια είναι η ετήσια παραγωγή των προϊόντων σας;

Με συστατικό το φιστίκι είναι γύρω στις 3000 – 4000 τόνους το χρόνο. Είναι ανάλογο με την χρονιά.

5. Εξάγετε τα προϊόντα σας; Αν ναι σε ποιες χώρες;

Ναι εξάγουμε τα προϊόντα μας σε Γερμανία, Μπαχρέιν, Αγγλία .

6. Με τι άλλο ασχολείται η επιχείρησή σας;

Ασχολούμαστε με όλη την γκάμα των ξηρών καρπών τα οποία τα ψήνουμε και τα συσκευάζουμε .

7. Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια για το φιστικοβούτυρο;

Το φιστικοβούτυρο είναι πολύ υγιεινό για πρωινό δίνει ενέργεια στον οργανισμό γιατί είναι πλούσιο σε πρωτεΐνες. Επίσης έχει υψηλή περιεκτικότητα σε μαγνήσιο, χαλκό, μαγγάνιο και ψευδάργυρο. Είναι γνήσιο προϊόν χωρίς πρόσθετα φυτικά λιπαρά. Μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε στα γλυκά μας όπως και στα φαγητά μας.

8. Πόσους εργαζομένους απασχολείτε;

Εποχιακούς 10 – 15 άτομα και μόνιμους 5 άτομα.

9. Υπάρχει ενδιαφέρον για το ελληνικό φιστικοβούτυρο στο εξωτερικό;

Ναι, γιατί είναι διαφορετικό από τα άλλα της αγοράς .

10. Ποια είναι τα μελλοντικά σας σχέδια;

Τα μελλοντικά μας σχέδια είναι να βάλουμε το φιστικοβούτυρο στη ζωή των Ελλήνων και να φτιάξουμε καινούργια προϊόντα από φιστίκι για να καταφέρουμε να του δώσουμε μεγαλύτερη αξία.

Βιβλιογραφία – Αναφορές

1. «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ Ν. ΣΕΡΡΩΝ», Καφταντζής Γιώργος, Σέρρες 1973
2. «Ω, φιλάτη Τζουμαγιά», Επ. Γκαλινίκη Στυλιάνα, Θεσσαλονίκη 2016
3. «Ο κινηματογράφος και το θέατρο στην Ηράκλεια Σερρών», Κ. Πούλιος, Ηράκλεια 2007
4. «Ιστορικά διάσπαρτα της Ηράκλειας», Κ. Ασλανίδης, Ηράκλεια 1997
5. «80 χρόνια Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας», Μέγας Αλέξανδρος Ηράκλειας, Ηράκλεια 2010
6. «Ν. Σερρών. Πολιτιστικές διαδρομές», ΝΕΠΟΣ, Σέρρες 2008
7. «Σέρρες, πορεία μέσα στο χρόνο», Β. Τζανακάρης, Σέρρες 1984

Αναφορές σε ιστοσελίδες

- <https://el.wikipedia.org/wiki/>
- Η Ιστοσελίδα Των Ακαδημιών: <http://megasfc-academy.blogspot.gr/>

Συνεντεύξεις και μαρτυρίες των ανθρώπων της περιοχής του Δήμου Ηράκλειας.